

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za inozemstvo 25 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Sami svoji gospodarji.

Zgodovina zadnjih dveh let je dovolj jasno pokazala, da je nemogoče, da bi še nadalje vso oblast v državi imela belgrajska vlada. Belgrajski gospodje poznajo pač samo Srbijo in Macedonijo, ki je posebno zadnja za Slovenijo skoro v vsakem oziru najmanj za 100 let zadaj. To kar je za srbske in macedonske razmere morda še primerno ali celo koristno, je pri nas že davno zastarelo in škodljivo. Tako se je n. pr. sedaj uvedel po celi državi ogromen indirektni davek, o katerem so si vsi moderni postavodajalci že davno na jasnem, da je najbolj krivičen davek, kar jih je. Na vsako stvar, ki jo potrebujemo, je naložen strašen davek. Ker moramo te potrebščine vsi kupovati, je s tem doseženo, da moramo vsi enako davka plačevati, revni in bogati. Revne družine še več, ker imajo navadno več članov kot bogate. V tem oziru smo padli za 50 let nazaj.

Pa ko bi ta davek, ki se pobere v Sloveniji — saj ga plačuje primeroma še enkrat več kot Srbija — vsaj doma ostal, za naše domače potrebe. Ne, naše oblasti imajo samo dolžnost davek pobirati in ga pošiljati v Belgrad in naše ljudi zapirati, če ga ne bodo mogli plačevati, toda o našem denarju razpolagati pa naše oblasti nimajo pravice. Tako pride le del našega denarja nazaj v Slovenijo, velik del pa ostane v Belgradu, odkoder se razliva proti jugu. Nele, da so nam vzeli z zmanjšanjem krone na četrtino njene vrednosti tri četrtine premoženja, kar se pozna v tem, da je sedaj vse štirikrat dražje, temveč hočejo še od te četrtinke, ki nam je ostala, velik del uporabiti za južne pokrajine. To je skrajna pristranost in krivičnost, posebno če mislimo na to, da od vojne odškodnine, ki jo dobi naša država, ne bo Slovenija niti vinarja dobila.

Vrhutega nam hoče država vzeti še premoženje, ki ga ima Kranjska dežela. Že svoj čas so hoteli liberalci kar lepo vso našo deželno imovino prepisati na državo, pa jim je naša stranka preprečila, a kljub temu se obnašajo v Belgradu tako, kot bi bila vsa imovina bivše vojvodine Kranjske njihova imovina. Vse deželne doklade, ki so v prejšnjih časih ostale v deželi in je deželna oblast sama

z njimi razpolagala izključno za naše potrebe in namene, vse te doklade romajo sedaj v Belgrad in pridejo bogve komu v dobro.

Edina rešitev iz tega položaja je, da postanemo v Sloveniji sami svoji gospodarji v okviru jugoslovanske kraljevine. Našega denarja naj gre v Belgrad toliko, kolikor ga pride pri stroških za skupne zadeve na nas, ostali denar pa naj ostane v Sloveniji in tisti, ki naj razpolaga z njim, naj bo naše ljudstvo samo. Slovenija naj zato dobi svoj pokrajinski deželni zbor, kateri edini naj odloča o našem denarju, ga obrača za slovenske gospodarske in kulturne potrebe.

Dobro se zavedamo, da je Slovenska ljudska stranka v tem oziru sama in da bo pri vseh drugih strankah naletela na velikanski odpor (»Domovina« imenuje to našo zahtevo: lajna), toda ravno tako dobro se zavedamo, da je ta pot edina, ki je za naše gospodarske potrebe odrešilna.

Volitve so pred durmi. Boj se bo vršil za to: ali postanemo Slovenci sami svoji gospodarji ali hlapi belgrajških mogotcev. Vse nam nasprotne stranke so več ali manj za belgrajško komando, ker se dobro zavedajo, da bodo imele pri nas svojo moč, če bo svobodomiselnih Belgrad kretni, in za uspeh stranke jim je to eno izmed glavnih bodočnost lastnega naroda.

Zato naj se vsi naši pristaši dobro pripravijo na volitve. Če dobi največje število glasov Slovenska ljudska stranka, smo zagotovljeni, da dobimo samoupravo, zakaj proti večini je težko odločati. Če se pa Slovenci odločijo za nasprotne stranke, si bodo sami krivi svojega gospodarskega in kulturnega hiranja.

Popolna samouprava, s tem geslom v volivni boj za Slovensko ljudsko stranko!

Nad vse važno!

Najvažnejša stvar pri volitvah je volilni imenik, to je tisti uradni zapisnik, v katerem so vpisani vsi upravičeni volilci. Kdor ni vpisan, ne sme voliti, če je sicer še tako upravičen in kdor je vpisan, ima pravico tudi če drugače ni upravičen.

Volilni imenik sestavi občinski urad. Vpisati mora vse, ki imajo volilno pravico. Volilno pravico pa imajo: 1. samo moški (vse ženske so izključene), 2. moški mora vsaj do 25. sept. 1920 izpolniti 21, leto svoje starosti, 3. Biti mora do 25. septembra t. l. vsaj 6 mesecev stalno naseljen v občini, 4. Nemci in Madžari nimajo volilne pravice, četudi imajo pri nas volilno pravico, Nemški Kočevarji torej zaenkrat ne volijo, 5. Volilne pravice nimajo aktivni in neaktivni častniki in vojaki, ki služijo. Pač pa imajo volilno pravico vsi oni vojaki, ki do služijo do 28. novembra, ko bodo volitve, 6. Volilne pravice nimajo vsi oni, ki so obsojeni zaradi pregreška ali prestopka tativine, poneverbe, goljufije, oderuštva ali beračenja, vlačugarstva, zvodništva, dokler ne minejo tri leta po prestani kazni. Dalje vsi oni, ki so bili obsojeni radi hudodelstva, dokler trajajo pravne posledice združene z obsodbo, 7. Volilne pravice nimajo vsi oni, ki so v konkurzu, v ječi, ki so pod kuratelo, varuštvo ali očetovsko oblastjo.

Te volilne imenike pošlje župan 25. t. m. na sodišče — odkoder jih vrnejo čez 5 dni in potem morajo biti volilni imeniki skozi 8 dni razpoloženi pri občinskem uradu.

Najvažnejše. Vsak naš pristaš-volilec naj gre gledat, ali je vpisan ali ne. Pogleda naj se tudi za svoje somišljenike, če so vpisani ali ne. Kdor ni vpisan, naj gre takoj zase in če treba tudi za svojega somišljenika, če le-ta ni vpisan, na občinski urad in tamkaj zahteva popravek. Zahteva je lahko pismena ali ustmena, katera se mora vzeti na zapisnik. Zahtevi se morajo priložiti dokazila, da je dotični res upravičen priti v volilni imenik. Ta dokazila (cerkvena ali občinska) so brez kolekov in jih morajo dati župni, občinski in drugi uradi brezplačno. (Največ teh dokazil bo o starosti in šestmesečnem bivanju v občini). Ako občinski urad tekem 24 ur ne odgovori, je znamenje, da je predlog (reklamacija) zavržen, in vložiti naj se nove pritožba na sodnijo.

Opozarjamo pa naše pristaše, naj pazijo tudi na to, če so vpisani pristaši nasprotnih strank, a nimajo volilne pravice. Naj se istotako pritožijo in predložijo dokazila, če je potrebno.

Somišljeniki! Te volitve so najvažnej-

le. Gre za samoupravo Slovenije. Zato ne smemo nobenega glasu izgubiti. Nasprotniki bodo porabili vsa tudi nepoštena sredstva, da nas ukanijo.

Volilne kroglice, ali kako bomo volili.

Ker bomo pri prihodnjih volitvah čisto drugače volili, kot smo bili doslej navajeni, zato je potrebno, da to nekoliko pojasnimo.

Prvič ne bomo več volili posameznih poslancev, temveč kar naravnost stranke. Stranka razglaša pred volitvami svoje kandidate in potem se volilec na volišču odloči, katero stranko voli. Stranko presoja ne toliko po kandidatih, temveč po načelih, katera stranka zastopa. N. pr. Volilec ve, da se bo Slovenska ljudska stranka borila v državnem zboru za to, da postanemo Slovenci v gospodarskem in kulturnem oziru sami svoji gospodarji s svojim deželnim zborom, s svojo vlado in s svojimi financami. Liberalna stranka se bode potegovala za to, da povsod komandira Belgrad. Pameten volilec se bo odločil na volišču za Slov. ljudsko stranko. Izmed kandidatov, ki jih postavi stranka, bo izvoljenih toliko, kolikor dobi razmeroma glasov. N. pr. Kranjska brez Ljubljane ima voliti 14 poslancev. Vsaka stranka postavi vseh 14 kandidatov. Število volivcev znaša recimo 4900. Prva stranka dobi 21 tisoč glasov, druga 14 tisoč, tretja 7 tisoč, četrta 6 tisoč, peta 1000 glasov. Potem dobi prva stranka 6 poslancev, druga 4, tretja 2, četrta tudi 2, peta nobenega. — Zato je sedaj prav vsak glas važen, ker vsak glas pride v poštev. Naj pristaši Slovenske ljudske stranke to upoštevajo in naj gledajo na to, da ne bodo le same prišli voliti, temveč da tudi drugod agitirajo za Slovensko ljudsko stranko, ker gre tu za našo samoupravo.

Drugič. Glasovnice so odpravljene, ker je v južnih krajih večina volilcev, ki ne znajo ne brati ne pisati. Namesto glasovnic je upeljano tako-le: V vsaki volilni sobi je toliko skrinjic z odprtino, kolikor je strank. Ko stopi volilec v volilno sobo in ga spozna volilni odbor kot pravega, mu dajo v roko kroglico. Potem mu razlože, katera skrinjica je za to in katera za ono stranko. Nato gre volilec od skrinjice do skrinjice ter spusti kroglico v skrinjico tiste stranke, s katero voli. Ker je kroglica narejena iz mehkega blaga, zato pade toliko tiho, da nikdo ne sliši. Zaukazano je, da mora volilec v odprtine vseh skrinjic vtakniti zaprto roko in zopet zaprto iz nje potegniti, tako, da nihče ne ve, v katero skrinjico je spustil kroglico.

Naše somišljenike prosimo, da natančno pouče vse svoje pristaše v tem načinu volitev, da ne bo nepotrebne zbeganosti. Sklicujte zaupne sestanke in razmotrivajte ves potek volitev.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetске zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetško glasilo.

Svobodna trgovina po liberalnem receptu.

Liberalci hočejo svobodno trgovino na ta način, da naj dobijo ves izvoz v roke bankirji in judovski trgovci, ki naj spravijo ves dobiček v svoj žep.

Slovenska ljudska stranka je tudi za izvoz, toda izvažajo naj ne trgovci in mešetarji, bankirji in Judje, temveč zadruga. Čisti dobiček naj si delita zadruga in država.

Na ta način bi država prišla do dohodkov in ji ne bi bilo treba kmeta do kože slačiti, kmetje bi pa svoje pridelke dobro prodali.

Bankirji pa bodo vsled svobodne trgovine kmetске pridelke skušali nizko kupovati in drago prodajati, ogromen dobiček pa spraviti v svoje žepce. Na ta način bo prišla država čisto v judovske roke in judovsko odvisnost.

Samostojna kmetška stranka, ki povsod caplja za dr. Žerjavovo kapitalistično stranko, se je na zadnjem svojem shodu navdušeno zavzela za svobodno trgovino, kakor jo hočejo imeti liberalni kapitalisti.

V liberalno kmetško stranko se je liberalizem že tako globoko vkoreninil, da prireja »kmetске« shode in na teh shodih sprejema protikmetске predloge. Ni čuda, besedo v liberalni kmetški stranki imajo sami pristni liberalci in brezverska kapitalistična »Domovina« ne najde dovolj navdušenih besedi, da bi mogla dovolj pohvaliti liberalno kmetško stranko.

Kmetje, ne dajte se osužnjiti še enkrat liberalnemu kapitalizmu, ki je v Jugoslaviji toliko nevarnejši, ker stojijo za njem Judje.

Cene živini in prašičem v Belgradu se dvigajo.

Poroča J. Brodar iz Belgrada.

Cene pri živini in prašičih so se tukaj na belgrajskem semnju zadnjih 14 dni precej dvignile. Sicer pri govedih za 3 krome pri kg, pri ovčah 4 krome pri kg. Pred 14 dni na belgrajskem trgu živina (volovi) stala je 10 krome, debeli za mesarje 12 krome, ovce pa volji za pleme po 16 do 17 krome. Prasički pa stali 5 krome kg, za špeh 28 do 30 krome. Svinje pa stali tukaj na trgu po 1 dinar, to je 4 krome kg, beli fižol (fižolica) po 8 krome kg. — Iz tega sledi, da cene ne bodo hitro padale, kakor se je pričakovalo. Opozarjamo naše kmete, naj se ne prenačijo s prodajo živine, ker v kolikor mi je znano, so nekateri naši kmetje že v svojo škodo prodali preveč živine, vsled padanja cen. Ako se je vse podražilo, kar kmet potrebuje, ni povoda, da bi padale cene, kar kmet potrebuje.

Odškodnina za mobilizirane konje in vozove.

Zadnje dni je poslanec Brodar v imenu Kmetске zveze ponovno in sicer že v tretjič posredoval v vojnem ministrstvu radi odkodnine kmetom za mobilizirane

konje, voze in opremo za Koroško. Povedal je, da je ljudstvo zelo nezadovoljno, ker se mu toliko časa ne izplača, posebno še, ker so se vzeli konji nekaterim revnim, ki niso dobili konj nazaj, ne plačajo se jim pa tudi ne, da bi si mogli kupiti drugo delavno živino. Poslanec jih opozori, da je sedaj skrajni čas, da se to izplača, ker vsa nezadovoljnost ljudstva se je jela obračati proti državi sami kot taki. Naše ljudstvo je vajeno še izpod Avstro-ogrške, da se vse, kar se vojaštvu da, ali pomaga, tudi plača.

Načelnik tehničnega topniškega oddeljenja odgovori, da mu je stvar znana in je že rešena. Kmetom je izplačati 240.000 K, ter je zagotovil poslanca, da se to izplača v najkrajšem času.

Odprava verskih šol.

Znani liberalni minister Pribičević je za celo pokrajino Vojvodino samovoljno odredil, da verske in občinske šole postanejo državna last in je v višjih razredih srednjih šol odpravil pouk v krščanskem nauku.

Pribičević je vrhovni general jugoslovanske liberalne stranke, katera v svojih glasilih »Domovini« in »Jutru« vedno bolj vneto hvali samostojno kmetško stranko.

Naša rana.

Ljubezniva antanta je odposlala na Koroško plebiscitno komisijo, ki naj vodi ljudsko glasovanje dne 10. oktobra. Ta prijazna komisija je takoj v začetku stopila na nemško stran in kjer le more, ustrezne nemškim zahtevam, če so upravičene ali ne. Tako so odstranili demarkacijsko črto, da nemški agitatorji in tolovaji trumoma vdirajo v ozemlje A, ki je pod našo upravo, nazadnje pa so dosegli celo, da mora naše vojaštvo zapustiti Koroško, ravnotako naša žandarmerija, med tem ko čaka na avstrijskem ozemlju blizu naše meje 8000 Italijanov s 100 mitraljezami, gotovo ne Avstrijecem v zabavo in tudi ne v obrambo, temveč zato, da ob primernem trenutku udero v naše ozemlje in glasovanje »pravično« izpeljejo. Dalje je plebiscitna komisija ukazala, da se ukinijo nadzorstva nad nemškimi veleposestvi, kjer je na stotine naših kmetov in ki bodo morali tako glasovati, kot bo nemška gospoda ukazala. Končno so Nemci proti odredbam mirovne pogodbe dosegli, da glasuje veliko prebivalcev ozemlja B v ozemlju A. Tudi Jugoslovani imajo svojo komisijo na Koroškem, kateri sedaj predseduje neki gospod Jovanović iz Belgrada. Ta komisija menda nima drugega opravka, da prikima temu, kar antantina komisija reče. Naša komisija na Koroškem je podrejena naravnost Belgradu in kima pač tako kot v Belgradu dovolijo. Slovenska deželna vlada nima pri komisiji nobene besede in ko je na merodajnih mestih razložila, da se ne sme nikdar pristati na take neupravičene nemške zahteve, ni na merodajnih mestih našla pravega umevanja. Zato je rekla: jaz si roke umijem in odstopila. V Belgradu so nato stvar še enkrat prešetavali in odstopa slovenske deželne vlade niso vzeli na znanje.

Naši čitatelji pa zopet enkrat vidijo, kako prav ima Slovenska ljudska Stranka, ki pravi: v slovenskih zadevah naj odloča v prvi vrsti Slovenec. V boj proti centralizmu na celi črti!

O ministrskem predsedniku Vesniču bomo pa rekli svojo besedo takrat, ko bo čas zato.

Ali ostane kmet vedno brezpraven?

Svoj čas sem opisal razmere naših uradov in početje uradništva tičoč se žalitve kmetijskega stanu, toda žal, drž. pravdnik je videl v mojem spisu nekaj državi nevarnega. Opisal sem, kako litijska davčna oblast odmerja dohodninski davek našim kmetom, ne upošteva ničesar.

v davčnem uradu žalil kmetijski stan in posebno še mene, ker skušam kot načelnik K. Z. v tukajšnjem okolišju izposlovati vsaj nekaj pravice. Zahteval sem zadoščenja enkrat, dvakrat, trikrat, toda brez uspeha. Davčna oblast litijska mi je z dopisom z dne 13. jul. 1920, št. 2/pr. ex 1920 odgovorila, da je dotični uradnik, ki je »baje« žalil mojo osebo, bil z naredbo Nj. kr. Vis. prestolonasl. Aleksandra z dne 17. nov. 1919, Ur. list št. 174 ex 1919 imenovan carinikom ter bil zato premeščen v Zagreb in ga davčni urad niti zaslil ni. Dvomim, da bi, ako bi bil jaz dotičnega uradnika žalil in bi on imel na razpolago priče, kot jih imam jaz, stvar pustil, oziroma če bi sodnik, ako bi jaz ne hotel priti k razpravi, pisal: »dotični, ki je Vas žalil, ni hotel priti k zaslišanju in ga zato sploh zaslil nisem.« Mislim, da bi se že dobilo par žandarskih bajonetov, ki bi mi svetili v sodno dvorano. kajti jaz sem kmet,

Dobro, sedaj sem spoznal, kaj je pravica. Sedaj vem, demokrat naj dela, kar hoče, naj žali, zaničuje magari po turško, kmeta za glavo prikrajša. Zato se sploh ne zasliši, če sam noče priti k zaslišanju. Ne bom pozabil tega, toda saj upam, da kdaj pravica pride še okrog. Takrat bo kmet smel vsaj zahtevati, da se štiti njegova čast.

Nekaj nezaslišnega je zopet od strani davčne oblasti glede osebno doh. davka iz leta 1919. Našim kmetom je črv obilno škodo napravil, javili so to in prosili za odpis in uspeh: davčni vijak je še hujši. Kot tajnik K. Z. sem našim kmetom napravil napovedi za dohodnino, nihče ni imel 1600 K prebitka, toda davčna oblast ga je videla 4000—5000, da celo 7000 K!

Če se hočeš pritožiti nad previsoko odmero davka, moraš vlogo kolekovati z kolekom za 8 kron, kar je glasom naredbe ministrstva financ v Beogradu z dne 16. aprila 1920, št. 3005, člen I., sklenjeno. Res je bila dosedaj vsaka

Sedaj pa: previsoko se davek naloži, če se pritožiš, moraš plačati. Bodimo veseli, da se gospoda, ki nas kmete pozna

ki bi si jo kdo drznil ziniti v zagovor obdavčili z kolekovino 2 dinarjev, ampak gorje mu, če 2 dinarja nimaš v žepu. Če pojde tako naprej, kdo bo še želel ostati na kmetih, kdo izmed nas se bo ogreval za Jugoslavijo.

in mu bo mar vse drugo nego zvestoba državi. Krivica rodi nezadovoljnost, nezadovoljnost pa je vir needinosti in upornosti. Vsak ugovor proti nepostavnosti je bob ob teso, vsako pojasnilo o neugodnih premoženjskih razmerah ničevno, vsako opisovanje o slabi nerodoviti zemlji uradnikom neumljivo, vsaka prošnja za omiljenje nov povod za neumljivo privijanje.

Kaj pomaga državi, do mozga izžemati ubogege kmeta, ki tvori čez 80% prebivalstva, in ga s tem sistematično vpeljati v sovraštvo proti sebi. Uničite kmeta, in uničeni boste vsi. Kmet je potrpežljiv do skrajnosti, toda te potrpežljivosti bo konec, ako poklicani faktorji ne ukrenejo drugače. Ne samo odredbe, ne samo ukazi, ki zadevajo z kruto silo kmetijski stan, ne samo spletke, ki uničujejo naše gospodarstvo, ne samo strankarska politika, ampak pravice dajte kmetu, čuvajte ga pred krivico, pokažite da se zavedate, da niste samo tisti, ki kmetu gospodujete, steber državi, ampak da je kmet tisti, ki vzdržuje državo, preživlja vse in za blagor države največ trpi. Uradništvo naj gre kmetu na roko, saj je plačano z njegovimi žulji. Kmet naj ima v uradništvu ne več zatiralcev, ampak prijatelje, ki ljubezno občejejo z njim. Država naj upošteva to, sicer si koplje grob. Zavest, da narod trpi krivico, lahko ob prvi priliki državi silno škoduje.

To so moje misli, nabral sem jih med ljudstvom, ki trpi, ki dela od zore do mraka, ki je bilo državi vsikdar zvesto, a so ga krivice tako zbegale, da se nagiblje na stran komunizma. Če se nagne v tabor komunističnega rovarjenja, naj vlada ve, da si ga je sama tako vzgojila.

Popis vseh invalidov in družin padlih vojakov.

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo Uredbo o invalidih in družinah padlih vojakov, ki določa nove pokojnine in preskrbne oziroma dodatke ter druge državne pomoči omenjenim osebam. Potrebni krediti za to so zagotovljeni, tako da bo mogoče v kratkem začeti z nakazovanjem. V to svrhu pa potrebuje poverjeništvu za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo, ki mora izvesti omenjeno Uredbo, najnatanejši popis vseh oseb, ki imajo pravico do državne podpore po določbah te naredbe. Razposlalo se je že vsem okrajnim oblastem in občinskim uradom v Sloveniji naredbo z obširnimi navodili, kako je treba izvesti ta popis, pri katerem morajo sodelovati ne le vsi upravni javni činitelji, temveč tudi vsi prizadeti posamezniki, da bo mogoče izvesti in završiti to obsežno delo točno in hitro. Zavedati se morajo tudi vsi oni, ki jim je poverje-

na naloga sodelovanja pri tem popisu, da je od njihovega točnega in hitrega dela odvisna usoda onih mnogih siromakov, ki morda čakajo že več mesecev na pomoč države, da jim zagotovi primerno življenje ali pa da si bodo mogli postaviti nov temelj svojega pridobitvenega delovanja v človeški družbi.

Popis obsega sledeče oddelke:

1. invalide;
2. družine padlih (umrlih in pograšanih) vojakov;
3. sirote brez očeta in matere;
4. siromašne bivše internirane in konfirirane civilne osebe obojega spola, ki so zadobile poškodbo ali bolezen;
5. siromašne družine onih oseb, ki jih je sovražnik usmrtil iz političnih ali vojaških razlogov, kakor tudi onih oseb, ki so pomrle za časa internacije ali pozneje, toda radi bolezni, ki so jo takrat zadobile ali se jim je poslabšala;
6. civilne invalide, in
7. tuje državljane-invalide in družine padlih.

Vsem tem osebam je priznana nova pravica do stalne in izredne pomoči. Civilnim invalidom se bodo dajali umetni udje, prilika za zdravljenje in sredstva za ponovno usposobitev za pridobitveno delo.

Popisovali bodo edinole pristojni občinski uradi stalnega bivališča, ki pošljejo za vsakega omenjenih oddelkov po en izvod okrajnemu glavarstvu in poverjeništvu za socialno skrb. Vsi izkazi morajo biti dogotovljeni že pred koncem septembra. Radi tega naj se zglase nemudoma vse navedene osebe, ki bivajo stalno v svojem kraju, pri županstvu, da jih vpiše v izkaz. One osebe, ki so pristojne v Sloveniji, a se za časa popisa ne nahajajo v občini svojega stalnega bivališča (n. pr. v bolnici, v invalidski šoli, na začasnem potovanju itd.), naj se javijo pisмено občinskemu uradu svojega stalnega bivališča. Oni naši državljani, ki imajo domovinsko pravico na področju kakor druge pokrajinske vlade (Hrvti, Bosanci itd.), se morajo javiti pisмено svoji pristojni domovinski občini, ako ravno bivajo morda stalno v Sloveniji. Te osebe ne smejo biti vpisane v izkazu one občine, v kateri bivajo, ker jim mora nakazati preskrbno pristojna pokrajinska vlada iz svojega kredita. — Tuje državljane, h katerim je treba za sedaj pristevati tudi še naše ljudi iz zasedenega ozemlja, popiše županstvo stalnega bivališča.

Vsi invalidi in ostale osebe, ki jih je treba popisati, so dolžne, da se same prijavijo osebno ali pisмено pri pristojnem občinskem uradu v smislu prednjih navodil, ker bodo v nasprotnem slučaju same nosile posledice. Občinski uradi pa morajo paziti na to, da ne vpišejo v svoje izkaze oseb, ki bi se morale zglašiti v drugi občini; vse take nepravilne prijave morajo odstopiti pristojnemu županstvu.

Pokojnine in preskrbne oziroma dodatke bo izplačevala vojaška pokojninska likvidatura v Ljubljani (pozneje delegacija ministrstva financ v Ljubljani) potom poštnega čekovnega urada.

Nujno potrebno ter za državo in posameznike velevažno je, da bo izveden ta popis kar najtočneje in brez odlašanja v določenem roku, ker je to prvi ločeni del splošne socialne statistike vseh navedenih oseb, ki bo izvedena telom meseca oktobra t. l.

Ako kak občinski urad doslej slučajno še ni prejel naredbe opr. št. 111, 2987/I z dne 6. septembra t. l. z navodili in vzorci za popis invalidov, vdov in sirot, naj jo nemudoma zahteva pri invalidskem oddelku poverjeništvu za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Tedenske novice.

Domače novice.

d Najsvetejša svetinja slovenskega naroda je veljala doslej še vedno naša sv. vera, katero so branili naši očetje s svojo krvjo in ki edina je ohranila naš narod pravno zdravega. Brez vere bo naš narod

brez dvoma propadel. Prejšnjo nedeljo pa je proglasil na ljubljanskem liberalnem shodu dr. Triller, ljubljanski podžupan, da je najsvetejša svetinja slovenskega ljudstva — sokolstvo. Če sedaj pomislimo na blejska bogoskrunstva — in blejsko sokolsko gnojnico, dalje na sokolska pijančevanja in plese in podiranje mlajev, potem nam je jasno, kako globoko je propadel slovenski liberalizem, da proglašata to divjastvo za najsvetejšo svetinjno slovenskega naroda.

d **Ostudno blati duhovnike** zadnja »Domovina« napram liberalnim kmetom. Ime Kristus iz samega zaničevanja do Boga piše z malo začetnico. »Domovina« je tisti list, ki hvali samostojne liberalne kmete in se tirka v isti tiskarni kot Kmetijski list.

d **Za one, ki potujejo v Bosno.** Občinstvo, ki namerava potovati v Bosno in Hercegovino, se opozarja, da si preskrbi od policije izdan potni list, ker se brez policijskega dovoljenja nikomur in v nobenem slučaju ne dovoli potovanje v Bosno in Hercegovino.

d **Ponarejeni bankovci.** Poroča se, da krožijo med občinstvom ponarejeni štirisoč kronski bankovci.

d **Grad Češnice pri Moravčah** bo, kakor je sklenila deželna vlada, dražbenim potom prodan in sicer pod pogojem, da mora biti kupec kmetškega stanu in da bo zemljo res sam obdeloval. Posestvo se odda, ker pomenja obremenitev za poverništvo za kmetijstvo, ki ga sedaj opravlja.

d **Griža in tifus v nekaterih krajih Slovenije** še vedno razsajata in zahtevata precej žrtev. Po najnovejšem uradnem izkazu je nanovo obolelo na grižo v Ljubljani 88, v Mariboru 10, v Velenju 14, v Trzinu 14, v Žirih 13, v Studencu pri Krškem 12 oseb. Umrlo je za grižo v dobi enega tedna v Ljubljani 10, pri sv. Krištofu (okraj Celje) 7, v Studencu 5, v Žirih in Trzinu po 4, v Kozjem in Mariboru po 2 osebi. Trebušni tifus razsaja zlasti v Trbovljah in okolici.

d **Gospodična Marica Žgur**, »bolna« učiteljica iz Radomlja, je poslala v »Domovino« tako »čeden« odgovor »Domoljubu« kljub sokolski časti, na katero se sklicuje, da se je celo uredništvo »Domovine« čutilo primorano napisati pod njen dopis pripombo, da je za njeno pisavo samo toliko odgovorno, v kolikor določa zakon. Odkar je začela ta gospodična sokolica pisati v »Domovino«, nam je še bolj zrastle spoštovanje pred sokolsko oliko.

d **Za babice.** Zdravstvena oblast je izdala sledečo naredbo: Izvrševanje babiškega posla je dovoljeno le osebam, ki so si pridobile usposobljenost za babištvo. Le v sili, kadar pomoč izučene babice ni dosežna, so babiška opravila dovoljena tudi osebam, ki niso izučene babice. Prestopek te naredbe kaznujejo, če dejanje ne spada pod občni kazenski zakon, politična oblastva z denarno globo od 20 K do 1000 K ali z zaporom do enega meseca.

r **Fantovski pretepi** se zopet množijo. Pred vojsko že so naša izobraževalna društva toliko vplivala na ljudstvo, da so pretepi do malega popolnoma prenehali in tudi pilo se je že veliko manj kot v nekdanjih časih. Sedaj pa se je zopet začela pojavlja-

ti ta grda fantovska navada, 12. t. m. so se stepli fantje povodom veselice požarne brambe v Tomišlju. Stepli so se fantje iz Tomišlja na eni strani in fantje iz Črne vasi na drugi strani. Razbili so celo vrsto šip v gostilni, poškodovanih pa je bilo precej pet fantov, lahko poškodovana sta bila dva fanta. Stariše, ki imajo vsaj malo skrbi za svoje otroke, lepo prosimo, naj pošiljajo svoje fante v društvo, v Orla, da se ne navadijo posedati po gostilnah, kjer popolnoma podivjajo in so potem tudi za domačje delo vedno slabši in bodo pozneje vedno slabi gospodarji in ničvredni družinski očetje. Teh, ki se zdaj pretepajo, ne bomo več spreobrnil, voda mlade, doraščajoče fante je treba takoj v roke vzeti in jih navaditi na društvo, ne pa na oštarijo.

d **V smrt na vešalih** je bil obsojen pred celjsko poroto dne 17. t. m. posestnikov sin Ivan Drame iz Klohočovnika pri Konjicah, ker je 23. marca 1919. ustrelil svojega očeta med spanjem v glavo in ga tako zavratno umoril.

d **Požar.** 18. t. m. je pogorela pri Korčulji na Ježici šupa in hlev.

d **Tatvine.** Z dežele se nam piše: Nikjer ni ljudstvo varno pred tatovi. Od dela izmučeni kmet ne more mirno spati, ker ga budi vedni strah, da mu ne odnese najpotrebnejših stvari. Ljudstvo splošno pravi: »Ako so bile v vojski potrebne izjemne naredbe za vsako malenkost, zakaj bi se ne odredilo kaj posebnega zoper tatove?! Tat ali ropar, ki je ukradel veliko svoto, udri siloma v hišo, grozil s smrtjo mirnim stanovalcem, naj bo kratkomalo — obješni! To je mnenje vsakega resno mislečega človeka po deželi. Ko bi tatovi in roparji videli, da se pristojne oblasti ne mislijo šaliti, bi že dobili potrebni strah in rešpekt pred postavo in pošteni ljudje bi lahko mirno hodili na delo in bi brez skrbi počivali. Oblasti, zganite se!

d **Umrli** je dne 11. t. m. v Kranju g. Iv. Lampe, ki je celih 45 let služboval v lekarni g. Šavnika v Kranju. Cela Gorenjska je poznala pokojnika in ga spoštovala. Pokojnik je bil rojen leta 1855. v Zadlogu pri Črnem vrhu. Pokoj njegovi duši

d **Smrtno ponesrečil** se je v gramozni jami pri Mali vasi blizu št. Jurja pri Grosupljem 28 letni Anton Drobnič iz Male vasi. Ponesrečeni in dva njegova bratranca so kopali gramoz. Utrgal se je plaz in podsul Antona Drobniča in enega bratranca, drugi se je pravočasno umaknil. Na klic sta prihitela na pomoč Janez Gačnik in njegov sin. Z velikim naporom so odkopali Drobniča mrtvega, bratranca, ki je bil zasut samo do pasu, pa le malo poškodovanega.

d **Kamna gorica.** Tukašnje Delavsko bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne v zadržnem skladišču s sodelovanjem domačih visokošolcev, petdejanjsko žalojgro: Mlinar in njegova hči.

d **Na ribenski planini** se je izgubil nad eno leto star, rujav konj, z belo liso na čelu, ena noga je pri kopitu bela. Z ribenske planine se pride na bližnje planine. Ko bi ga bil kdo videl ali zaprl v svoj hlev, prosi podpisani, naj se dotični zglašuje proti nagradi in odškodnini. V Ribnem, p. Bled, Franc Sodja, posestnik.

d **»Plebiscit u koroškoj Sloveniji«** je naslov drobni, v hrvaščini pisani knjižici, ki je posvečena prvemu osvoboditelju našega Gosposvetskega polja g. generalu Krsti Smiljančiču. Knjižico je spisal dr. Valentin Rožič in jo je iz-

dalo in založilo društvo »Gospovetski Zvon«. Knjižica razpravlja na kratko o koroškem vprašanju in nudi dober pregled (štatskiko pasa A in B) o koroški Sloveniji. Pridrejan je tudi natančen zemljevid pasa A in B in cele Koroške s posebnim ozirom na važnost koroške Slovenije za celo Jugoslavijo in Jadransko morje; vrhu tega ima še dve geografski skici, ki nam predočujeta pomen Koroške za Jugoslavijo. Posebno mična in lepa pa je naslovena stran knjižice, katero krasi dobra slika narodnega mučenika koroškega poslanca Fr. Grafenauerja. Slika je izborno izvorno delo prof. S. Štanela. Knjižica z zemljevidom velja 8 K in se dobi pri društvu »Gospovetski Zvon« v Ljubljani. Knjižico toplo priporočamo.

d **Knjižica »Ljubljanska pehota 17. ob prvratu«** (M. Škerjanec) se priporoča zlasti vsem vrnivšim se ujetnikom in drugim pripadnikom bivšega ljubljanskega pešpolka. Lepo opisuje, kako se je vse moštvo zavedalo, dasi popolnoma odrezano od domovine, da je prišel čas, udariti za Jugoslavijo... Posebno lep spominček je pa imenik vseh vojnikov polka ob času bivanja v Rivi. Ta imenik je prišel v domovino po prav posebni poti. — Knjižice je še dosti v zalogi. Dobi se v upravi »Slovenca« po 2 K.

d **Pravilno slovensko pisati** se naučiš, če kupiš v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani knjigo »Slovenski pravopis«, spisal dr. Breznik. Stane 12 kron.

Gospodarska obvestila.

g **Ljubljanski trg.** Sijajne ponudbe iz inozemstva so povzročile izvoz prašičev. Tako ponujajo dunajski trgovci za prašiče, postavljene v Maribor po 38 jugoslovanskih kron za 1 kg žive teže ter prevzamejo sami vse druge stroške. Ponudbe iz Čehoslovaške tudi presegajo naše dosedanje cene. Ker je tudi število prašičev v Hrvaški in Srbiji letos zmanjšano, se čuti izvoz še bolj. Na ljubljanski trg sploh ne prihajajo v omembe vrednem številu domači prašiči, kar zelo otežkoča trgovanje s prašičji izdelki. Mast se bo podražila in tudi prašičje meso se bo komaj obdržalo na sedanjih ceni 28 in 24 kron za 1 kg. Kranjske klobase so se podražile za 4 krome pri kilogramu. — Istotako se čuti pomanjkanje telet. Ker se je Ljubljana zalagala v veliki meri s prekmurškimi teleti in nastaja jeseni v Prekmurju redno pomanjkanje telet, je uvoz odtod več kot za polovico manjši. Domačih kranjskih telet ni mogoče v omembe vrednem številu spraviti na trg, ker kmetje ne dajo telet. Kar se tiče okusa, naša domača teleta visoko nadkriljujejo prekmurska, tako da telečje meso ljubljanskega trga ni prvovrstno. — Goveje meso in drobnica ostaja na prejšnjih cenah. Prodaja govejega mesa je velika vsled dragih močnatih izdelkov. — Sadni trg je dobro obiskan, posebno kmetški trg, kjer se prodaja sadje za kuho po 2 do 3 krome za 1 kilogram. Grozdja v večji množini še ni na trg. — Trg gob nekoliko pojenjuje, povpraševanje po gobah je veliko. — Zelje v glavah je ceno; dobi se že po 50 vin. kg. — Cena kislemu zelju bo padla. — Jajca prihajajo redko na trg, plačujejo jih po 2 kroni. Naval na jajca je ogromen. — Perutnina prihaja nekoliko močnejše na trg in se plačuje za par lepih piščancev 60 K. — Krompirja na ljubljanskem trgu primanjkuje. — Prodaja masla ni posebno živahna, vsled visoke cene fi-ne moke in sladkorja.

g **Cene sena.** Poroča se nam z dežele, da prekupci plačujejo seno po 60 K. dasi

je v Ljubljani že čez 100 K. Kmete opozarjamo, da naj se držijo pri prodaji sena svojih zadrug, ki ne iščejo dobička zase. Če zadrug nimajo, naj jih ustanove. Kmetje tistih krajev, kjer ni sena, naj kupujejo seno pri senenih zadrugah, kjer imajo dovolj sena. Več sena, kot ga potrebujejo sami, je v ljubljanski okolici, Vrhniki in po Štajerskem.

g Cena cementa v Brodu. V brodskih trgovinah je narastla v zadnjih dneh cena cementu od 3 K na 4 K za kilogram.

— **Cene na novosadskem žitnem trgu.** Pšenica 740—800 K, rž 590—620, ječmen 460—470 K, oves 220—240 K, koruza v strokih 70—100 K (dobre kakovosti), do 4 % pokvarjena koruza 120 K, Moka št. 0: 12.60 K, št. 2: 11.20 K, št. 6: 10.60 K, otrobi 210—230 K.

— **Vinska cena v Dalmaciji.** Koncem avgusta bile so v Dalmaciji naslednje vinske cene (po stopnji); črno vino 120—130 kron, opolo 110—120 K, belo vino 160 do 180 K za hektoliter.

g Vrednost tujega denarja. Dolar stane 116 K, avstrijska krona 40 K, carski rubelj 1.25 K, češkoslovaška krona 1.68 K, francoski frank 7.90 K, nemška marka 1.90 K, rumunski lej 2.30 K, italijanska lira 5 K, turška lira 4.80 K.

g V Trstu padajo cene kavi. V zadnjem tednu so v Trstu znatno padle cene kavi. Santos-kava, ki je stala v maju t. l. 110—120 šilingov za cent s stroški vred v Trstu, stane sedaj 87 šilingov. Cena Rio-kavi se je v istem razmerju znižala na 67 šilingov. Pri teh cenah je nastalo večje povpraševanje po kavi.

g Na novo urejena trošarina na pijače. Po novem bo moral trošarino (užitnino) vsakdo plačati, tudi tisti, ki kupi vino od vinorejca naravnost za svojo porabo. Trošarina znaša 32 K za 1 hl vina, vinskega mošta, vinske brozge, vina iz jagod, slada in medice; 8 kron za 1 hl sadnega mošta, 60 vin. pa na steklenico vina do ¾ litra. Vinorejci in prodajalci morajo naznaniti pri pristojnem užitninskem uradu vse prostore, v katerih shranjujejo vino. Obenem so pa zavezani vsi, ki imajo več vina pri hiši kot 25 litrov, da naznanijo svojo zalogo užitninskemu uradu, in sicer do 23. septembra.

— **Sadje in krompir na Koroškem.** Od nekdanje je nudila Koroška poleg Tirolske po svoji kvaliteti najboljše sadje. Letošnje leto je sadje v Rožu in Podjunji zelo dobro uspelo. V Rožu imajo kmetje izbornega zimskega sadja na vagone na razpolago. — Krompirja pa ima letos Koroška več sto vagonov za izvoz. Na to opozarjamo!

g Trgatev na Štajerskem. V velikem delu Slovenskih goric so sredi tega meseca pričeli s trgatvijo. Mošt ima povprečno 16 do 18 stopinj sladkorja in pričakujejo oni, ki so podbirali in bodo z glavno trgatvijo še počakali do konca septembra, celo 20 do 22 stopinj sladkorja, torej toliko, kakor je imel letnik 1917.

g Od veselčne takse so odslej oproščene samo vstopnice za zabave in vaških prošenjih, cerkvenih slavnosti in proslavah ter narodnih svečanosti, ako se vrše na krajih, ki so za to določeni. Zato oprostitve ni treba posebej prositi. Vse druge dosedanje oprostitve (za prireditve v člo-

vekoljubne, poučne itd. namene) so odpravljene. Prošnje za takšne prireditve so brezuspešne.

g Uspeh nakupovanja plemenske govede za Črno goru v Sloveniji. Nakupovanje plemenske govede za Črno goru se je gladko in lahko izvršilo. Nakupilo se je: 45 bikov, 290 junic in 58 krav, vsega skupaj torej 393 glav. Kupovala se je enobarvna živina in sicer junice nad enim letom, mlade krave do petega leta in bikji od enega do dveh let. Nakup se je izvršil meseca avgusta in septembra in sicer nalašč v ta namen sklicanih plemenskih sejmih v krajih, kjer imajo dobro in za pleme sposobno živino. Vsak plemenski sejm je bil združen s posredovanjem živinorejskega nadzornika, ki je opozarjal in bodril živinorejce na enotno in smotreno delo v prihodnosti. Nakladalo se je na sledečih postajah: Ribnica, Dobropolje in Stična na Dolenskem, St. Jurij ob j. žel., Laško in Belica na Paki na Spodnjem Štajerskem in Sinčavas na Koroškem.

g Izvoz surovega sadja. Vsem zainteresentom, ki se pečajo z izvozom sadja, se javlja, da so se dosegle z ozirom na valuto in carino važne olajšave in ugodnosti, tako da se izvoz lahko vrši brez posebnih ovir. Izvoz sadja je prost. Carina za 100 kg surovega sadja znaša 8 K. Za sadje je odpravljena zahteva kupnine v zdravi valuti. Ker se torej sadje lahko proda za vsako valuto, odpade pri carinjevanju »uverenje«, ki je delalo največ težav. Izkazati se je treba samo z dotično fakturo ali prepisom fakture. Vsi carinski uradi so dobili strog nalog, da morajo zacarinjenje surovega sadja hitro izvršiti, da gre blago lahko brez ovire svojo pot. Tudi obratno ravnateljstvo južne železnice je obljubilo, da bo po možnosti dostavljalo potrebne vagonne v prvi vrsti za surovo sadje. Posredovalo bo v tej zadevi tudi pri avstrijskih in nemških železnicah, da bodo tudi te dajale na razpolago prazne vozove za sadje. Interesenti so še posebej opozarjajo, da pravočasno naročajo potrebne vozove na nakladalnih postajah, z natannčo navedbo, kam je sadje namenjeno. Glavnemu ravnateljstvu južne železnice je treba tudi sporočiti, kdaj se nakladanje v večji meri začne. Sadje se prevaža kot brzovozno blago in velja za to blago, nasuto brez embalaže v vagonne, poseben znižan tarif, ki je veliko nižji nego tarif, ki velja za navadno brzovozno blago.

g Obveznice vojnih in predvojnih posojil. Veliko število naših državljanov ima obveznice vojnih in predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske v Avstriji in Ogrski, odkoder jih za sedaj še ne morejo uvesti v domovino, ker se nahajajo tam pod sekvestrom. Finančni minister je v zaščito naših državljanov odredil: Da se pozovejo državljanji, ki imajo gori omenjene obveznice ter jih niso mogli uvesti na naše ozemlje, ker se nahajajo v prej omenjenih državah pod sekvestrom, da jih prijavijo delegaciji ministristva financ v Ljubljani. — Prijave morajo vsebovati sledeče podatke: 1. krstno in rodbinsko ime lastnika, poklic, kraj stanovanja (natančen naslov). 2. Vrsto in številko vsakega posojila, njih skupno nominalno

vrednost (po možnosti serije in številke) 3. Podlago, na kateri so se založile (n. pr. depot, lombard, ženitbena kavcija itd.) ter vsota dolga, za katero jamčijo. 4. Kraj in zavod, pri katerem so obveznice založene. Prijave se morajo vložiti v roku od 15. do vsetega 30. septembra t. l., in sicer posebej za obveznice predvojnih in posebej za obveznice vojnih posojil. Ta rok se ne bo podaljšal. Prijave, ki ne bf točno odgovarjale prej označenim predpisom, se ne bodo vpoštevale. Strankam, ki so svojedobno te vrste obveznic prijavile tukajšnji podružnici »Jadranski banki« ali pa v najzadnjem času »Repatriji«, ni treba vložiti predpisanih objav, pač pa naj predlože tozadevna pismena potrdila, ki so jih prejelo od »Jadranske banke«, oziroma »Repatrije«. Priporočamo se, da stranke, ki imajo obveznice posojil s posredovanjem domačih denarnih in drugih zavodov (bank, hranilnic, posojilnic, zavarovalnic itd.) v depotih, v lombardu itd. v Avstriji in Ogrski, prijavijo obveznice potom teh zavodov delegaciji ministristva financ v Ljubljani. Vse druge stranke naj vložijo prijave v predpisanem roku naravnost delegaciji.

g Jugoslavija in Avstrija sta sklenili trgovinsko pogodbo na isti osnovi, kakor sta sklenili trgovinsko pogodbo Italija in Avstrija. Po tem sporazumu pošlje jugoslovaška vlada na Dunaj 15.000 ton žita in 40.000 ton turščice. V kratkem odpošljemo še drugih 50.000 ton žita in 110.000 koruze ter 10.000 ječmena in drugih živil. Zato bo pa Avstrija dovolila izvoz kovin, prevoznih sredstev, tkanin, papirja, kemič kalij, barv in lokomotiv.

g Pohištvo za novi kraljevski konak v Beogradu je naročeno na Francoskem za ceno od 2.700.000 frankov. Na razpis za sobano tega pohištva v Jugoslaviji ni prišla niti ena ponudba, ter se je moralo delo oddati v tujino.

Dopisi.

RADOVLJICA.

Dne 5. septembra t. l. smo blagoslovili novo odsekovo zastavo, dar naklonenosti p. n. lesne družbe: Resman, Hudovernik, Mulej in Janc. Zastava je ročno delo č. šolskih sester v Mariboru, ki so izvršile umetniško delo po načrtu g. Helene Vurnik-ove. Nastavek je izdelal g. Tratnik. — Po sprejemu na kolodvoru in v Ljudskem domu se je razvil spreved: Orli-konjeniki, kumica v narodni noši na okrašenem vozu, jeseniška godba, slikovite narodne noše gorenjskih fantov in deklet iz Lancovega in Selc, šest belooblečenih gojenk dekl. naraščaja je neslo na belih trakovih še nerazvito zastavo; nato predsedstvo, dolga vrsta šilih in vrlih Orlic, gojenk in deškega naraščaja. Spreved so zaključili drugi udeleženci in narodne noše na konjih. — Mnogoštevilna množica je prihitela in prisostvovala sv. maši na prostem pred župno cerkvijo, katero je daroval č. g. dr. Snoj, ki je v svojem govoru zelo lepo razložil vse simbole na novi zastavi. Po sv. maši se je blagoslovila nova zastava, katero je izročila članska g. kumica Mulej-eva orlovskemu telovadnemu odseku v last in varstvo z geslom: Z Bogom za narod! — Med živijo-klici in sviranjem orlovske himne se je razvil in dvignil novi prapor. Po obredu je otvoril predsednik odseka br. Srečko Kristan javno zborovanje. Govorili so: domači g. župnik Fatur, predsednik O. Z. br. Pirc in v imenu S. K. S. Z. br. Puntar in v imenu kat. dijaštva visokošolec š. zborovanja je lepo uspelo in se je zaključilo s himno

»Lepa naša domovina.« Ljudstvo, sto in stoglavna množica je z zanimanjem napeto sledila in glasno pritrjevala govornikom.

Popoldan se je vršila javna telovadba Orlov, Orlic, deškega in deklisklega naraščaja. Zelo srečno izbran spored, dokaj precizno izvrševanje težkih vaj, prostih kakor onih na orodju, posebno na kroglah je zadovoljilo gledalce v polni meri. Po telovadbi se je razvila zelo živahna prosta zabava.

Omenim naj še okrašen Radovljico s slavelok in številnimi zastavami; tako je naše mesto dostojno sprejelo bratske goste. Pripomniti moramo, da so se topot obnašali nasprotniki dokaj častno, razen par vinjenih križev šolske prireditve.

PORAZ SAMOSTOJNEŽEV V ŠT. LOVRENCU POD FREZINOM (ŠTAJERSKO).

V nedeljo dne 5. septembra t. l. je Urlep sklical shod S. K. S. v Št. Lovrencu pod Frezinom. Mnogobrojni plakati pa so vabili na shod, toda, zgodilo se je, da je iz shoda Samostojne postal shod K. Z. — Shod je bil napovedan ob 2. uri popoldne. Vrli kmetije šentlovrenski so se zbirali pred gostilno, — Urlep in kapetan Sancin pa sedita za mizo, ter nestrpno čakata svojih pristašev, a nju čakanje je zastoj. Naposled se vendar Urlep ojnajači, se poda med kmete ter pove, da se čespje letos bogato obrodilo. Ker je bila ura že tritret na 3, vpraša neki kmet Urlepa, zakaj ne začne shoda. On pa pove, da se ravna »po stari«. Ko pa tudi po stari uri ni bilo nobenega njegovih, se ga usmilijo naši kmetije ter napeljuje dvorano. Urlep se prijazno smešlja, reči mane in zatrjuje: saj ne gre proti veri! Začne se shod. Za predsednika smo izvolili kmeta, člana Kmetijske zveze, Loškega. Ta podeli besedo navdušenemu kmetiču fantu članu Kmetijske zveze, kateri v jednatih besedah razloži program in delo Kmetijske zveze, kričaji Samostojneža, ter opiše njih nesrečno politiko za kmete na Slovenskem. Kot spokorna grešnica sta poslušala Sancin in Urlep. Med njihovim govorom je Fr. Baumgartner z natančnimi podatki označil Urlepevo ljubezen do kmetov. Končno naš govornik odločno odklanja vsiljivost Samostojnežev in zakliče: Hvala vam, da ste pripomogli k tako lepemu shodu Kmetijske zveze. Z navdušenimi kliči: »Živela Kmetijska zveza, so kmetije zapustili dvorano, Urlepa in Sancina. Da bi jima pa ne bilo predolg čas, sta jima pa še vrla kmeta Špalec in Polak dala več lepih naukov, kateri jima gotovo še danes nomilo do ušes.

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

Dne 22. avgusta se je vršil na Trati v Poljanski dolini orlovski taber z javno telovadbo, ki je uspel nad vse pričakovanje sijajno. Številne čete Orlov in Orlic in naraščaja, vse polne navdušenja in orlovske samozvesti, mnogobrojne množice, ki so se udeležile tabora in telovadbe vse to je še dvignilo pogum našemu mlademu Orlu, ki se je dvignil prejšnji dan na Trati, da tekmuje z brati, ki ga obdajajo na vseh straneh. — Prvi je dospel na Trato bratski Zirovski odsek, ki sta ga sprejela br. Demšar in Stanonik na konjih. Br. Demšar je v kratkem, a iskrenem pozdravu naglašal orlovsko bratstvo in se zahvalil za številno udeležbo. Z zirovskimi odsekom so došli tudi naši bratje iz zasedenega ozemlja. Njih navdušenja za orlovsko stvar ni zadirjala niti demarkac. črta, niti slabe vreme, niti dolga cesta. Nato je šel Zirovski odsek z našimi fanti Orli naproti bratskim četam, ki so imale priti po cesti iz Škofje Loke. V narodnih nošah so sledila naša deklata, ki se obderovala udeležence z šopki in številno občinstvo. Kmalu so jeli prihajati okrašeni vozovi, za njimi se zaslišijo zvoki orlovske himne: čete Škofjeloškega okrožja prihajajo na čelu orlovske godba iz Sela, nato dolge vrste Orlov, Orlic in naraščaja iz Škofje Loke, Stare Loke, Sela, Št. Vida, Radovljice itd. Goste je navdušeno pozdravil br. Stanonik, na pozdrav je odgovoril v ognjevitih besedah Škofjeloški naselnik. Orlovske čete so se z ljudstvom vred razvile v dolg spored, ki je ob zvokih godbe — kakor znamenjen vohed — odhokal skozi Gorenjo vas na Trato pred cerkev. Tu je pozdravil udeležence čast. gosp. župnik Josip Brajec. Za tem se je vršila božja služba. Č. g. spiritual Ciril Potočnik je v kras-

nom cerkvenem govoru razvijal in poudarjal misel, da morajo biti tudi naša mladost, zdravje in moč Bogu posvečena. Po govoru je daroval sv. mašo in s tem je bilo dopoldansko slavlje zaključeno. Popoldan so dospeli še bratje iz Horjula, ne meneč se za dolgo in naporno pot. Kmalu popoldne se je jela zbirati na telovadišču množica gledalcev. Godba zaigra orlovsko himno, telovadba se začne. Z napeto pozornostjo je spremljalo občinstvo precizno izvajanje težkih vaj Orlov in Orlic, zlasti je ugajala moreška in proste vaje naraščaja. Glavna in najtežja točka bogatega sporeda pa je bila erodna telovadba članov in naraščaja. Občinstvo je občudovalo čudovito spretnost telovadcev in jim navdušeno ploskala. Med telovadbo in sploh pri celom taboru je igrala selška godba, ki je mnogo pripomogla k tako sijajnemu uspehu prireditve. Po telovadbi so nastopili govorniki, tako g. gimn. profesor Gorjanc, brat Terčelj iz Škofje Loke in brat Gogala iz Poljan. Po govorih se je razvila med udeleženci prisrčna zabava in le prehitro je prišel čas ločitve. Naš novo ustanovljeni Orle šteje že skoro 40 članov in njegovo število se zmeraj raste. Zlasti vlada veliko zanimanje za naraščaj. Upamo, da se ob letu zopet vidimo. Bog živit!

OD DEV. MARIJE V POLJU (zakasnelo).

Velika blamaža samostojnih. Napovedali so, da pride cela Slovenija skupaj, več godb, minister Kukovec-Mrmolja. Družili so se z liberalci (za to baje prihod ministar), bile so velike priprave, — slaveloki itd. — Ali nedelja je pokazala njih moč. — Skoro da niso delavci, železničarji shod ohladali (prevzeli) tri četrtine delavstva; ko so samostojni govorniki videli, da delavstvu govore, so opustili napade na delavstvo in resolucije proti 8 urnemu delavniku. In od vseh strani se je govornike opozarjalo, da je večina delavstva zbranega. — Zato je pa tudi delavstvo molčalo. — Ubrali so drugo strano. — Nečuvno so napadali duhovnike kot Habsburgovce, proč z duhovniki, proč s klerikalci, proč z »Domoljubom«, potepajte ga, na njega mesto »Kmetijski list«. — To je bil kmetijski shod? Na vozovih so otroke vozili in delavke — le malo je bilo kmetov, in to je bil sprevod Kmetijske samostojne stranke? — Ravno zato pa, ker ste peli na to strano, boste pri naših kmetih malo opravili. Naš kmet je veren in tak ostane, stranko, ki napada našo vero po duhovnikih, naš kmet ne bo podpiral stranke, ki pravi, da je kmetijska in verna, pa se drozi z liberalci, svobodomiselnici, kapitalisti naš veren kmet ne bo podpiral nikoli. — Pod pretvezo (slabo občinsko gospodarstvo v občini) ste vzeli nekaj kmetov, ali naš veren kmet je čul na shodu, da stranka samostojnih proti veri, duhovnikom, časopisju deluje, zato se bo z gnušom obrnil od take stranke. — Združil se pa bo res v pravi kmetijski krščanski Kmetijski zvezl v močno četo proti vsem nakanam Samostojne stranke. — Voditelji naše Samostojne stranke so liberalci, — bili in bodo liberalci. — Zatorej kmetije, pojdi na delo, — v boj za krščansko Kmetijsko zvezo.

Član Kmetijske zveze.

DEV. Marija V POLJU (zakasnelo).

Orli napadeni. — Samostojni izzivači — pretapači.

Sadovi samostojnega shoda, kjer se je udrihelo po duhovnikih, klerikalcih, krščanskemu časopisju, se že kažejo. V nedeljo 22. avgusta so se v mraku samostojni Beričevci vračali od shoda in veselice v Gornjem Kašlju, kjer so v gazdu srečali naše Orle, kateri so se vozili od Delske orlovske prireditve. Na vsak način so hoteli dobiti povod za napad. Najprvo so hoteli z vozovi vkup udariti, a našemu vozniku se je posrečilo to preprečiti; ker to ni šlo, so začeli zmerjati s čuki, zvižganjem, vpitjem in podobno. Pri drugem našem vozu, kjer se je vozil naraščaj, udari eden s palico med nje, a k sreči ni nikogar zadel. Med Orli zavlađa upravičeno ogorčenje, skočijo z voz ter zahtevajo zadoščenja. A tu je samostojnim korajže znanjalo. Orli so pokazali pesti in samostojni so bežali kot zajci, videlo se je le še, kako se je tu pa tam kateri metre daleč valil proti domu. Danes povemo vsem izzivačem in pretapačem na ves glas, da so časi minuli, ko so Orle napadali. Vsak napad, vsako izzivanje bo kruto maščevano.

KOMENDA (zakasnelo).

Komunisti iz tovarne na Perovem pri Kamniku so na nedeljo sv. Jakoba ponosno prikročili v društveno dvorano v Komendi, kamor je Delavska zveza sklicala svoj shod. Skoraj gotovo so bili prepričani, da se pred njimi tresejo vsi kmetje in krščanski delavci, posebno ker so imeli s seboj skoraj ves »generalni štab« in še eno dično komunistovko. Toda na shodu se je stvar drugače razvila v strah in sramoto komunistom. Tajnik Delavske zveze za Kamnik je očital komunistom laži, katerih se se komunisti posluževali med krščanskimi delavci kmetijskih družin, a komunisti so poslušali udano svoje grehe; le redko se je kak komunist malo na stolu premaknil, da je lažje očitek požri. Vedno bolj so bili siti — pa ne jedi — ampak lastnih laži. — Kajne komunisti — sovražniki vere, kmeta in krščanskega delavstva — laž ima kratke noge! — Dobili so besedo in sedaj so postali »brihtni«. Lepi sodrug Kramar je trdil: »Zakona ni treba«, zagovarjal je prosto ljubezen; to njegovo trditve je potrjeval prijazen sodrug Kralj. Poslušajte: Posteni kmetijski ljudje kličejo človeka takih naprav z besedo, ki je privoščimo onim živalim, ki se valjajo po svojem blatu. Čelo dični komunistovki je rdečica zalila obraz in je »skesan« odšla. Niso pa znali sodrug vsi skupaj dati odgovora na hudomušno vprašanje: ali prepovednje 5. ali 6. božja zapoved tatvina, sodrug Kralj se kar kratko odreže: »Ena menača že prepoveduje.« Učeni in dobri komunisti pa ne znajo božjih zapovedi, ker ne hodijo v cerkev in jih tudi ne izpolnjujejo. Na vprašanje, kaj so iskale pred kratkim ponosi patrolje pred komendsko kaplanijo, so hlaavski sodrugi molčali. Skušali so napadati duhovščino, a jim je bila beseda odvzeta, ker so samo sumnili in lagali, doprinesti pa niso mogli niti enega dokaza. Zanimivo je, ko se jim je očitalo sovražstvo do cerkve in surovost, da so zvalčali vso krivdo na Sokole. Še pa oboji enak. Poslušati so tudi morali za nje primeren nauk: da tisti sovražijo cerkev in duhovnike, ki krađejo, se surovo obnašajo, v cerkev ne hodijo, nečestastejo in takrat so povsili glave in misli tamne misli... »Generalni štab« komunistov (Kralj, Vovk, Kramar, Sitar) si ni bil na jasnem glede zasebne lastnine na stavljeno vprašanje. Nazadnje so se pa le zedinili, da zasebne lastnine ne priznajo. To se pravi po komunistovsko: Ti kmet le redi živino, vole, krave; mi komunisti pa bomo prišli in zaklali vole in pomozli kravo — pa nič plačali, bo že tisti plačal, ki za nami pride. Ko so odhajali, so si deli zadnji bodrilni nauk: »Pojdimo v čtarije.« Seveda po pogorišču je treba gasiti.

Kmetije! Vidite, to so komunisti. Prevrtna, revolucionarna so njih načela; so popolni brezverci, njih življenje je le za telo, njih Bog trehuh, uživanje, strast. Njih vzornik piše: »Vera v posmrtno življenje je neumnost« in »krščanska nebena prepustimo vrbacem«. Ker je pa kmet in krščanski delavec spoznal komuniste, zato je pa že zapel mrtvaški zvonček dičnim in prijaznim komunistom in komunistovkam v kmetijskih občinah. V dno duše pa naj bo sram kmetijske moči, fante in še bolj deklata, ki se udinja takim ljudem, ki taje svetost sv. zakona, ki oznanjajo prosto ljubezen, ki ponosi hodijo v patroljah okoli oken poštenih ljudi, ki ne znajo in ne spolnjujejo božjih in cerkvenih zapovedi, ki žive po gestu: Kar je tvoje je moje; kar je pa moje, pa tebi nič mar. Še enkrat sramota za nje!

Zato pa, pošteni kmetije in krščanski delavci, napovejte boj prevratnemu, brezvestnemu, brezverskemu nezakonskemu otroku komunizmu.

POLHOV GRADEC.

Poljski tatovi. — Že dalj časa so se ljudje pritoževali, da je bilo to noč enemu, drugo noč zopet drugemu pokradeno s polja: krompir, koruza, korenje ali kaj drugega. Dolgo časa so ni moglo priti na sled tem tatovom. V ponedeljek 13. t. m. so je posrečilo našim orožnikom dobiti dva poljska tatova, in sicer sta bila Jožef Hojkar, p. d. Cesar in Janez Trnovac, p. d. Muznik, oba iz Polhovega Gradca. Priznala sta, da sta iz njive Jožefa Leben že izkopan krompir odnesla domov. Ljudem se je čudno zdelo, kako more Cesarica Neža, žena prvega, prehraniti dva prašiča in dve ovci, ko

nima nič svojega, niti v najem vzetega zemljišča. Pri hišni preiskavi Cesarice so dobili tudi koruzo in orehe, o čemer ne more povedati, kje jih je dobila. Muznik ima lepo pokojnico, ker je bil samo par mesecev pri orožnikih. Mlad je še in lahko dela, pa mu država daje večjo pokojnino, kakor jo ima marsikateri duhovnik, ki je bil do svoje starosti v službi. Konec te igre je bil ta, da sta morala sama nesti nazaj krompir v vrečah pravemu lastniku. Vse tri pa še čaka zaslužena kazen pri sodišču. Pokradeno je pa bilo v zadnjem času tudi precej sadja po vrtovih in dvema, ki sta v bližini teh dveh tatov, so še na sledu in bosta kmalu prišla v roke pravice.

VELIKI GABER PRI ŠT. VIDU, DOLENJSKO.

12. t. m. na dan sladkega imena Marijinega je praznoval Veliki Gaber v okolico zadostne presv. Rešnjemu Telesu. Roparji, ki so v Zagradcu vlomili v cerkev, so tudi v Vel. Gabru siloma odprli tabernakelj in odnesli stari ciborij. Drugoga, hvala Bogu, v tabernaklju niso našli, ker je bilo na varnem. Ali tisočkrat huje, nego ves rop, nas je zadelo oskrunjenje posvečenih hostij, ki so jih te zveri v človeški podobi raztresle zunaj po travi. Že takrat je vsa šentvitiška župnija opravila uro molitve v zadostne za to brezbožnost, ali hoteli smo vendar še posebej zadostiti tako kruto žaljenemu Izveličarju. Ker ni bilo mogoče dobiti redovnikov iz Ljubljane, smo se obrnili na samostan v Stični in tam so bili tako dobri, da so nam poslali preč. g. patra Benedikta. Spovedoval je že v soboto popoldne neumorno do pol 10. ure zvečer. Zjutraj v nedeljo sta zopet omenjeni g. pater in domači duhovnik spovedovala vse jutro do 10. maše. Jasno in krasno je pokazalo tukajšnje ljudstvo, da je skoz in skoz verno, pobožno in udano svojemu Izveličarju. Več stotin vernikov je prejelo Jezusa v presv. R. T. Posebno razveseljivo je bilo gledati velike število moških, ki so opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo.

Ob 6. je bila pridiga in tihva sv. maša, ob 10. pa pridiga in peta sv. maša. Na koro so peli pevec in pevke iz Sel pri Šumberku, ki so z najprijaznejšo pripravljenostjo prihitali v Veliki Gaber in ostali še do popoldne, ko so se pece litanije presv. Srca Jezusovega.

Pri obeh sv. mašah je bilo darovanje, ki so se ga udeležili vsi verniki in so radovoljno položali svoje priloge na oltar.

Posebna zahvala naj bo izrečena preč. gg. patrom iz Stičkega samostana in pevcem in pevkam iz Sel. Hvala pa tudi vsemu dobremu ljudstvu, ki je neovržno dokazalo, da je v dnu svojega srca krščansko.

IZ RADOVLJICE.

Malo kronike našega mesteca. Tisto nedeljo, ko smo blagoslovili odsekovo zastavo, je Legatov Tonček, ki hoče biti nobel gospodček, nagovarjal nekoga pred Kunsteljevo gostilno, naj gre notri in naj oklofita kakega »čuka«, Izvirno sokolsko kulturo je hotel pokazati, ko je kar tebičič, meničič pogal z vozom v orlovski spreved. Seveda se mu ni posrečilo, ker je krepka roka zadržala voz z nadutim gospodkom.

Sobota 18. t. m. Sladkor, kava, olje, riž, vse bo dražje. To je politika, to so ministri, tako in enako, rezke besede padajo. Trg poln vozov; od daleč in blizu so prihitali vozovi s — kupci. — Vse navzkriž, od prodajalne do prodajalne. Spominja me ta dan na začetek svetovne vojne leta 1914.

Vse kupuje vprek in nosi in vlačiti skupaj. Naši mesarji tudi žive od same ljube zgube. Cena živini pada, a meso se ne gane od 20, 22 in 24 K. Tega si ne moremo tolmачiti. Res, hudo je živeti od same zgube, na uho pa naj ti povem, dragi bralec, da se z zgubo ne kupi ničesar. Premoženje pa tudi z njo gotovo ne raste. Ali se gode samo za gotove — čudeži? — Dobili smo novega šol. voditelja, ki ho, kakor kaže, dober voditelj, ki se briga za šolo in vzgojo. In takega smo že davno potrebovali. Pa drugič še kaj, če mi, g. urednik, odstopite malo prostorčka.

ROVA.

Od vseh strani beremo lepa poročila, le iz prijaznih Rov že dalje časa ni nobenega glasu. Misli bi, da je tam vse pospalo. Toda, ni še

tako. Še so tam dobri, zavedni ljudje in tudi delavni za našo stvar, toda preskromni, da bi se po svetu bahali. To so pokazali na Mali šmaren na Homcu. Prišli so polnoštevino, toda zopet so bili preskromni, da niso prišli skupno, v narodnih nošah, z društveno zastavo. Priredili so dvakrat meseca avgusta poučno, kmetsko igro: »Črnošolca«, in sicer s prav dobrim uspehom. Obenem so pripravili bogat srečolov in ameriškansko licitacijo jagnjeta.

Toda, kje so Orli, kje Orlice? Menda so že ustanovljali, pa imajo premalo »korajžev«. Kmetska zveza tudi spi. Premalo imajo med seboj »Sokolov« in »Samostojancev«, da bi sami čutili potrebo po organizaciji. Preveč so zavervani v svoje kmetsko delo. In res, malokje vidiš tako lepo obdelano polje, kot v takozvanem Podkraju. Še celo vinska trta jim obilo rodi. — Kdaj se bo pa na Rovih pričela šola? Čuje se, da so otroci že skoro pol leta brez šol. pouka in da bodo še pol leta. Torej je verjeti, da ne znajo več pisati in brati. Še šola gre pa zdaj nazaj! Drugod dobijo učiteljico, če se jim ne ljubi poučevati, dopust in nastavnico. Zakaj je pa na Rovu ni? Zato, ker se nihče ne zmeni. Kje so možje, ki bi poskrbeli za svojo mladino? — Rovlani, ako si s tem ne morete pomagati, iščite izobrazbo v izobraževalnem društvu, v Orlu! Prirejte predavanja! Za svoje deca poskrbite, da se ustanovi Orlovski naraščaj za dečke in deklice! Na delo! Bog živi!

SODRAŽICA.

Tudi naša politična in nepolitična društva so po dolgem času hrepenenja dobila svoj dom. Na Malega šmarna dan ga nam je gospod župnik blagoslovil in pri tej priliki pozdravil in zahvalil ve one činitelje, ki so v tej neznosni dražnji omogočili, da nam je nad prostori »Kmetiškega društva«, katero je samo doprineslo prav ogromne žrtve, vzrastla krasna ter za naše razmere dovolj prostorna dvorana. Tu bo odslej naša mladina na deskah predstavljala svet, pela lepe narodne pesmi, telovadila in poslušala podučna predavanja. Može in žene se bodo pa ob raznih shodih navduševali za naša prava načela ter motrili različna gospodarska vprašanja. Takoj po blagoslovitvi je zapelo »Izobraževalno in pevsko društvo Glas« nekaj moških in mešanih zborov, v katerih so se zlasti odlikovala grla malih pevčev, igralci so pa izbirno predstavljali »Divjega lovca«. Poleg domačinov so našo otvoritev v prav obilnem številu počastili organizirani fantje in dekleta od Sv. Gregorja. Ob prvi enaki priliki jim vrnemo.

MOKRONOG.

Pogorel je znani liberalno-samostojni agitator g. Ivo Majcen, gostilničar, mesar in lesni trgovec iz št. Janža pri našem sodišču. Liberalci so namreč ukazali svojim zaupnikom, da morajo tirati pred sodišče klerikalce, zlasti pa duhovnike, da jih bodo potem po časopisju razkričali za največje podleže, tatove časti — sploh za izvržke človeštva. G. Majcen pa vse rad uboga — kar mu gospodje ukažejo, in je zato tožil g. župnika od Sv. Trojice. Ker je bila tožba izvirna iz trte in ker so priče morale pod prisego izpovedati resnico, je bil g. župnik popolnoma oproščen in g. Majcen je za potegnil »ta kratkega«. Veščaki cenijo škodo »pogorevščine« na 6000 kron. Zavarovan je bil pri vodstvu liberalno-samostojnih kmetov. Ne vemo pa še do danes, je-li že dobil izplačano zavarovalnino ali ne. Ako jo sploh dobi in mi o tem slučajno zvemo, bomo o tem kot resnični prijatelji g. Majcna vestno poročali.

IZ VINICE.

Naša župnija ob Kolpi more pokazati znaten napredek na verskem in izobraževalnem polju. Mladina je priredila že več iger, ki so kar očarale ljudstvo, ki ni bilo še kaj takega vajeno. Mladeniči se marljivo vežbajo za orlovsko organizacijo, društvene prireditve, peče in tamburanje. 8. avgust je bil izredno slovesen, za pobožna srca slavnosten dan. Vršil se je dekanjski shod 3. reda sv. Frančiška za Belokrajsko. Vršila se je veličastna procesija iz župne cerkve na Žeželj k zgodovinsko znameniti božjepotni cerkvi Mat B. na hribu s Kalvarije, kamor tudi romajo iz vseh delov Hrvaške. Krasno procesijo mimo Kalvarije na vrh hriba s prelepim razgledom po Belokra-

jsni in Hrvaški so zvrstoma menjavale v pestrih belokr. narodnih nošah tretjeredniki in Marijine hčere iz Metlike, Podzemlja, Črnomlja, Dragatuša, Sinjega Vrha in Adlešič. — Na praznik Mar. Imena (16. ned. po Bink.) je bilo vsakoletno slovesno »sproščenje«. Hrvati iz sedmih župnij ob Kolpi so trumoma hiteli k žezeljski M. B., kjer se je na predvečer razvila veličastna procesija s svečami in petimi litanijami, kjer so Mar. družbenice nosile na ozaljšanem tronu žezeljsko Gospo.

CERKLJE PRI KRANJU.

V poletnem času se je nabralo pri nas precej novic. Imeli smo: sv. misijon, procesijo sv. Rešnjega Telesa, Orlovski tabor oziroma javni nastop celega kamniškega orlovškega okrožja. Udeležba pri vseh teh slovesnostih je bila veličastna. Pri župni cerkvi smo dobili nov bronast zvon, ravnolato na Zg. Berniku, v Lahovičah pa kar tri. Vsi lepo ubrano vabijo ljudi k službi božji. Naši »samostojni« govorniki so nastopili v Komendi, ker jih doma nihče več ne posluša. Petelin na gnoju si je izbral še eno družico, ali kakor pravijo Cerkljani, »omav-sano« kokoš, pa je ušla. Dobili smo šestrazrednico, pa je nimamo več. Najbolj čudno pa se nam zdi, zakaj da zaradi navedenih reči našega nadočitelja glava boli. Najbrže zato, ker pre-mišlja, kako bi našim Gorjancem iztisnil zadnje kronce iz žepov. Res, stotaki kazni, ki so jih plačali gosjanci na štefanji gori in v Stiški vasi, je Vaše delo, g. Lapajne! Ponosni moramo biti na moža, ki daje na ta način ljudstvu vzgojo iz izobrazbo!

SV. GREGOR.

»Domovina« z dne 17. septembra 1920, št. 103, prinaša iz znane kovačnice blizu Sv. Gregorja dopis, v katerem hoče smešiti orlovski tabor pri Sv. Gregorju, ki se je izvršil v vseh ozirih res dobro, o čemer se ne bomo prerekli, najmanj seveda z »Domovino«, ki je živ krst več ne prištevati še vsaj malce resnim listom. Na druga natolcevanja in neslanosti se pač ne izplača odgovor ljudem, ki letajo tako nizko, da mlače podirajo. Le več stvarnosti in mnogo notranjega dela po društvi, gospodje, pa manj komedijskih nastopov, od katerih slovenski narod nikdar nič imel ne bo!

VIŠNJA GORA.

V nedeljo 26. t. m. se vrši orlovski tabor v Višnji gori. Popoldne ob 10. uri bo sv. maša na trgu v Višnji gori, po maši tabor, popoldne ob 2. uri javna telovadba. Po javni telovadbi prijateljski sestanek v društvenem domu. Višnja gora je središče novomeške, žužemberške in ribniške doline. Zato se vabite vsi naši somišljeniki vseh teh dolin. Pokažimo z obilno udeležbo, da Dolenjci prav nič ne zaostajamo na izobraževalnem polju za ostalimi Slovenci. Na taboru pozdravi tudi zastopnik Kmetske zveze in zastopnik Obrtne zveze. V nedeljo torej, Dolenjci, v Višnjo goro!

RAKA NA DOLENJSKEM.

Gospodarski delavni načrt Kmetske zveze za okraj Krško.

Odposlanci krajevnih odborov K. Z. so se zbrali k skupni seji v Velikem Podlogu sredi Krške planjave. Ker so se seje hoteli udeležiti mnogi možje, se je le-ta razvila v velik shod. Župnik z Rake je razvil sledeči »gospodarski načrt« za okraj: Za ves gospodarski napredek se imamo zahvaliti možem SLS., ki zlasti od I. katoliškega shoda (1892) delajo po dobrem načrtu za našo gospodarsko povzdigo. Hranilnice, zadruge, katere so liberalci pozdravljali s kramenjem (metali so je na nas kaplane, ki smo hranilnice ustanovljali), so rešile slovenskega kmeta iz liberalnih oduševskih krepčev, ki so rezali v meso slovenskega kmeta, kakor nekdanj grajščinski bič.

Naša krška ravnina je bogata žitnica, vsaj za domači okraj moramo pridelati večja doma. Treba se bo sprijazniti z umnim obdelovanjem s stroji (zlasti mlatilnice).

Regulacija Krke in dotokov bi travnike in polja zelo izboljšala. (Potreba vodovodne zadruge.)

Zivinoreja: Vojska je pokazala, kako smo napredovali in kako močni smo. Ves ta napredek pa je šel mimo naših krajev, k'or go-

vedo in preliči biva jo še vedno v starih, malih, zadublih, temnih, umazanih hlevih. Može in fantje ste videli umno živinorejo na Gorenjskem, Koroškem, Tirolskem itd. Odtod pri nas tudi vedne živinske bolezni in kuže, k' nam napravijo stotisoče škode vsako leto. Nimamo pravih plemenskih bikov, mrjascev. Koliko dragocene gnojnice se izgubil! Nekatere občine ste tako srečne, da imate še občinske pašnike in delate na to, da jih razdelite za božjo voljo vas prosim in rotim: ne in nel! Čez nekaj let boste to napako bridko občevali. (Pomen živinorejskih zadrug, zavarovalnic.)

Vsled edine skrbi za trto je sadjarstvo popolnoma zanemarjeno. Trta je draga reč; amerikanka hitro opeša, za sadjarstvo je hriboviti del krškega okraja kakor nalašč ustvarjen (za najljubše sadne vrste). V primeri z dohodki so stroški pri sadreji ravno v nasprotnem razmerju kot pri vinogradništvu.

Brez vinarskih zadrug bo naše vinarstvo sploh propadlo, ker ne bomo mogli konkurirati s hrvatskimi vini.

Gozdarstvo. Imamo lepe velike državne gozde (Kraškovo, Gorjanci), iz katerih se pa srva siromakom prodajajo po dražbi neizrečeno drago. Ali naj bo taka naša ograrna reforma?

Izmed kmetijskih obrti bi se najhitreje dala speljati vrboreja s pletarstvom. Sadike zlahkne vrbe (beke)! Sejte lan za platno (platnarstvo)!

Pravo peso kot pripravo za pridelovanje sladkorja. Manjka nam prometnih zvez. Če z Rakje pišem v št. Jernci, menda pismo roma čez Ljubljano! Novomeščan se pelje v Krško čez Ljubljano. Pri vedno višjih voznih tarifih se bomo morali navaditi potovati peš in — bos!

Imejmo pred očmi železnico: Brežice—Novo mesto—Adrija!

Pred vsem pa je treba splošne izobrazbe. Potem boste šele začeli spoznavati, kako bogata je naša Jugoslavija, kako lepa je!

Kako potrebno je za nas, da smo prišli izpod tujega nemško-madžarskega jarma pod skupno našo streho! Če boste več brali in obsevali med seboj v društvih in zadrugah, boste poznali, da samo v organizaciji je vaša rošitev, vaša moč. Samo združeni kmetje boste mogli odbijati napade na pravice kmetijskega stanu. In ker je kmetijski stan stebel Jugoslavije, sta od tega odvisna tudi obstoj in sreča Jugoslavije.

Marinček je razvil politični delavni nart. — Odbor se je spopolnil. Načelnik je Kunjarčič iz Cerkelj.

(To naj bo obenem odgovor našim samotojnejšem na srove in lažnive napade. Saj drugčega take duševne ničle pač zmožne niso. Pač! Zmožne so, nevednega in ubožnega soseda zrabljati za svoj — žep!)

Da vsi spoznajo.

Vsem je znano, da so češki Sokoli letos malo pred Vsesokolskim zletom v Pragi, kamor so prišli tudi slovenski Sokoli, izdali v svojem glasilu geslo: noben Sokol ne sme biti katoličan; izstopajte trumoma iz katoliške cerkve. — To je bil že njih namen od začetka, odkar obstoji Sokol, pa se niso upali javno in odkrito povedati, sicer bi jih ljudstvo zapustilo in pristopilo v katoliška društva.

Znano je tudi, da so češki Sokoli odslavili ameriškega katoliškega Sokola, ki je prišel iz Amerike v Prago, da se udeleži vsesokolskega zleta, samo radi tega, ker je katoliški Sokol. Sprejeli bi jih pa, če bi opustili naslov »katoliški«. S tem so Sokoli jasno in odločno povedali, kaj hočejo. Hočejo namreč odločen boj proti katoliški Cerkvi, katoliške duhovnike izginiti, cerkveno premoženje zapleniti, razkristjaniti šole, uvesti civilno poroko, vreči križ iz šol, vzgojiti mladino v popolnoma brezverskem in protiverskem duhu in zatreti vsako sled katoliškega mišljenja in življenja.

Češki Sokoli tega tudi ne taje in ne prikrivajo svojega namena, kakor pri nas slovenski Sokoli. Češki Sokoli bi bili že lansko leto izvršili svoj načrt, če tega ne bi bila preprečila češka katoliška ljudska stranka (lidova stranka). Tu se kaže živa potreba, da smo katoličani močno organizirani v svojih organizacijah, da sovražnikom Cerkve preprečimo njihove naklepe. Gorenji oklice je mnogo pripomogel, da je marsikateri vsaj še nekoliko veren katoličan izstopil iz sokolske organizacije in prestopil k čehoslovaškemu Orlu.

Kaj sledi iz tega? Iz tega sledi, da naši Sokoli, kateri so s češkim Sokolom v najtesnejšem stiku, nameravajo isto kakor Sokol v čehoslovaški republiki. Torej vreči križ iz šol, vzgojiti mladino brezversko itd. Slovenski Sokoli sicer to sedaj, ko še nimajo tolike moči, da bi iz-

vedli, kar nameravajo, prikrivajo in taje. Tako se jim posreči, da pristopi k Sokolom marsikater veren katoličan; kakor hitro pa dobe politično moč v svoje roke liberalci (sedanjí demokrati) — ne smemo pozabiti, da Sokoli pripravljajo — posebno na deželi samo ugodna tla za liberalno stranko — bodo pokazali svoje protiverske roge in izvedli svoj načrt. Ze samo to, da Sokoli, kadar imajo v nedeljo telovadbo, ne gredo k sveti maši, mora vsakemu še tako malo poučenemu človeku odpreti oči in spoznati, da je Sokol protiverski.

In kaj je naša dolžnost? Naša dolžnost je, da vsi vstopimo k Orlo, ga podpiramo in agitiramo zanj, se oklenemo svojih katoliških organizacij in delujemo za njih procvit. Opozoriti moramo tudi na to, da ima samostojna kmetijska stranka med svojimi voditelji tudi zagrizene Sokole.

Če pravijo protiverski Sokoli: noben Sokol ne sme biti katoličan, pa pravimo mi: noben katoličan ne sme biti Sokol!

V nedeljo vsi v Leskovec!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

ŽENSKI VESTNIK.

Naša prehrana.

V prvem odstavku o prehrani smo povedali, da moramo s pravilno sestavljeno in pripravljeno hrano nadomestiti vse snovi, ki jih človek porabi in tiste, ki jih izloči iz telesa.

Prva važna snov za naše telo je beljakovina.

Beljakovine so sestavljene iz ogljika, vodika, kisika, dušika in žvepla. Razločujemo tri glavne skupine beljakovin in sicer: 1. beljakovec, 2. vlaknovec, 3. sirnina.

Beljakovec ima svoje ime od jajčnega beljaka, se nahaja v raznih živalskih in rastlinskih sokovih, v jajčnem beljaku, v krvi, nekoliko tudi v mleku. Ima to lastnost, da se pri 70° zakrknje in se ne topi več v vodi.

Vlaknovec je glavna sestavina mišic (mesa) ter se nahaja tudi v krvi.

Nahaja se pa tudi v rastlinah in sicer kot lepivo. V žitnem zrnu je dušičnata zaloga hrane, ki je poleg škroba potrebna za nove stanice, ki se tvorijo v kalici. Vlaknovec v krvi se takoj zakrknje, ko priteče kri v organizma in kakor hitro se spoji z zrakom.

Sirnina je znana snov, ki se nahaja v mleku razstopljena ter se iz mleka izloči s pomočjo mlečne kisline ali pa umetnega sirišča. V sočivju se nahaja sirnina v trdi obliki ter se imenuje legumin.

Beljakovine so važnega pomena za naše telo, zakaj:

1. Beljakovine v hrani nadomestijo vse one porabljene snovi, ki tvorijo temelj razvijanja našega telesa;

2. beljakovine rabimo, da naše telo doraste, zakaj telesne celice potrebujejo

beljakovin in se brez te redilne snovi ne morejo razmnoževati. Iz tega sledi, da so beljakovine v tej lastnosti našemu telesu nenadomestljive. Jasen zgled nam to dokazuje: ako se otroku, ki raste na mto dokazuje: ako se otroku, ki raste in se začne razvijati, odtegne mleko kot edina prava in zato beljakovin polna hrana, začne v rasti zaostajati, pojavijo se razne bolezni.

Razkranjanje ali pokvarjanje beljakovinskih živil razbranimo: 1. ako iste hranimo na hladnem prostoru; 2. ali da jih posušimo; 3. da jih zapiramo neprodušno v steklenice; 4. da pridenemo beljakovinam take snovi, ki omejujejo pokvarjanje. Tako na primer vlagamo jajca v apneno vodo in druge take tekočine; krvave klobase hranimo na hladnem prostoru. Meso zavijamo v prtič, ki smo ga namočili v kisu. Prešičevo meso nasolimo in ga posušimo v di-

ma. Razne vrste stročnic, grah, fižol, nko jih hočemo ohraniti sveže, vlagamo v konzervne steklenice ter jih zalivamo s solno raztopino in jih segrevamo do 100° C ter neprodušno zapremo.

Visoka peta.

Nekdo je rekel: »Zagrabi svet za en sam rob, in celega boš imel pred seboj.« Malo razbitih črepinj zadostuje, in že veš, kakšna posoda je bila. Ko ti stopi tujec v izbo, ga spoznaš koliko je vreden, ako dobro paziš, kako je vstopil, kako je vrata zaprl, kako je po ljudeh pogledal itd. Ptiča niti videti ni treba, da ga le slisiš peti, pa veš kako se mu pravi... Tako bi mogel kdo tudi zgodovino in življenje ljudi v posameznih dobah presoditi samo po stopinjah, ki bi jih našel utisnjene v ilovico. Stara Grkinja je nosila lahke sandale (opete čevlje) da je stopala mirno in plemenito. Res so bile Grkinje mirne, dostojne in plemenite. Žene srednjega veka so bile obute v ozko obutalo; zunanje znamenje, kako se je vse njih delovanje osredotočilo na ozek prostor domače hiše in družinske sobe. In žena današnjih dni? Poglejte njeno visoko peto! Kakor da se jezi, ker je manjša od moža, je ukazala čevljarju, naj ji podstavi peto, da bo s svojega vzvišenega mesta vsaj z navidezno pravico trdila, da je možu enakovredna... Kako nenaravno! Kako nelepo! Le en zgled najdemo v zgodovini, ko je moda vsilila ženski obutalo, napravljeno kakor nalašč v muko in trpljenje in jo obenem preverila, da taka moda je edino lepa: to je bilo pri Kitajkah, ki so — revice — morale svoje noge tlačiti v čevlje, katerih pete je bila tako visoka, kakor stopalo dolgo. Zato so si pa tudi svoje noge pokvarile tako, da se ti gabi, ako tako nogo pogledaš na sliki. In to grdobo kitajskega čevlja so si izposodile današnje dame, gosposke in kmečke, ki hočejo biti »napredne«, pa si ne znajo današnjemu duhu primernejšega obuvala izbrati, kakor da privlečejo stari model izza kitajskega zidovja in ga postavijo za — modo...

Stopalo, kakor ga je Bog ustvaril, je polno umetnosti in prikladnosti; ustvarjeno je za stojo in za hojo. Sestoji iz treh delov: peta, podplat palca in podplat mezinca. Glavno težo telesa nosi peta. Večjo težo kot mezinca podplat nosi podplat palca; zato je tudi večji in širji. Vsi trije deli pa so kakor trije stebri, na katerih aloni teža noge. Med temi stebri se stopalo pne v loku, tako da se ta lok na znotranji strani tal nič ne dotika. Vsakdo pa ve, da obok lahko nosi mnogo večjo težo, kot raven strop; tako je tudi tisto stopalo, ki je »izpodrezano« mnogo močnejše kot plosko stopalo. Pri ljudeh, katerih poklic jih sili k obilni stopi ali hoji, se rad obok stopala povesi in dobijo takozvani »platfus«, t. j. vse stopalo jim leži plosko na zemlji. To se jim pozna potem pri hoji, ki je težka in neokretna in jih mnogo poprej utruji. Pri hoji z naravnim (izpodrezanim) stopalom se zastavi stopinja tako, da se noga najpoprej opre na peto, se potem zaziblje preko oboka in se opre na mišičje okrog palca in mezinca. Mišičje okrog pal-

ca in mezinca je trdo in mehko obenem; zato je hoja sigurna, a vendar upogljiva. In ravno obok stopala naredi, da je prehod od pete na prste mehak in upogljiv. Če tega oboka ni, se ta prehod izvrši trdo in neposredno. Odtod trda in mučna hoja pri ljudeh z ploskimi podplati.

Poglavitno težo pri hoji torej nosi peta; ker nanjo se pri vsakem koraku vedno nanovo in neposredno opre vsa teža telesa. Zato je pa peta obložena v debelo, jedrnatno kožo in ta koža je podložena z močno mišičasto plastjo. To za hojo po mehkem svetu zadostuje. Za peščena pota, ali za kameniti tlak po mestih je to premalo. Zato je človek že od nekdaj napravljaj več ali manj umetna obuvala in je zlasti peto zavaroval s trdno podlago kot oporo. To je zgodovina umetne pete. Trojno korist si je hotel človek pridobiti s tako umetno peto in je to korist tudi dosegel. Umetna peta — če je temu primerno napravljena — tvori široko in močno podlago za stopinjo; varuje kožo pred grobimi vtisi gručta in kamenja; dvigne za nekoliko centimetrov človeško nogo in s tem kolikor toliko podaljša širokost koraka. In ravno ta okolnost, da umetna peta dvigne človekovo postavo, je vabljiva za ženski spol, ker si hoče umetno dvigniti svojo postavo, ki je po naravi nižja od moške. Ženska, kateri ni v nobeno sramoto, da je manjša in šibkejša od moškega (saj je že Bog rekel v raju: Možu boš pod oblastjo in on bo čez te gospodoval) — ta ženska, ki bi rada bila moškemu prav v vse m enakorodna, si je umetno dvignila svojo postavo z umetno peto 7 cm visoko. In kaj se je zgodilo. Kakor se vsaka nenaravnost maščuje, tako se je nad žensko maščevala tudi ta. Medtem ko je poprej poglavitna teža slonela na nizki peti, ki je bila temu primerno močno izdelana, se je sedaj ležišče pete pomaknilo na sprednji del stopala. Le poglej jo, ko stopica po mestnem tlaku, ali ni kakor bi hodila po jajcih; seveda, zato ker morajo prsti, oziroma palčev in mazinčev podplat nositi skoroda vso težo. Zato pa podplat polagoma zgubi vsako prožnost in noga, namesto da bi slonela na treh stebrih, se maja in balansira le na dveh. Odtod tista negotova hoja, da se bojiš, zdajnzdaj bo vse skupaj zaropotalo po tlaku... Vse stopalo je postavljeno takorekoč na glavo, žile in kite spredaj na nogi so vedno nategnjene, meča pa, ker nimajo več pravega posla, polagoma oslabe in skrnijo. Ako bi vsi ljudje stalno tako hodili, bi naposled spodnji deli nog okrnili v tanke palčke in človek bi hodil kakor »na štelcah«. Ker pa so kite in žile od kolen navzdol vedno nategnjene, je umljivo, da kri ne more tako prosto v spodnji del nog, kot bi morala. Pa navzdol bi kri še prišla, ampak nazaj, navgor! Po izreku zdravnikov je najtežja naloga, ki jo ima izvršiti krvni obtok v človeku ta, da premeri neovirano to dolgo pot navzgor, ki je od prstov na nogi pa do srca nazaj. Mišičje (muskelni) v spodnjih nogah, zlasti v mečah, poganjajo kri po žilah, ker se pri hoji stegujejo in krčijo. Ko se je mišičja stegnila, je naredila prosto pot, da se je kri vsled sesajočih udarcev srca dvignila višje. Da ta kri vsled teže zopet ne zdrkne navzdol, pripomore v veliki meri zopet mi-

šičja, če se je skrčila in jo na ta način zadržala. To se zgodi pri hoji, pa tudi pri sedenju, ali kadar človek stoji; ker tu čuti človek od časa do časa potrebo, da nogo premakne in tako mišičjo skrči. Iz izkušnje veš, da ne moreš nikdar dolgo sedeti, da bi držal nogo čez nogo; vse ti nekam odveni, ako noge ne preložiš. To je tista potreba, ko kri zastaja in morajo mišičje na pomoč. Kako bodo pa mišičje prišle na pomoč, če jih ni. In ravno vsled visokih pet mišičje pod kolonom odvrne... Zato se ni čuditi, če se danes bolj kot kdaj poprej pojavlja pri ženskah v srednjem delu života naval krvi, v spodnjih nogah pa mrzloti... Koliko takozvanih »ženskih bolezni« bi odpadlo, ali vsaj v toliki meri se ne pokazalo, ako bi ne bilo visoke pete. Seveda v otroških letih se ta znamenja še ne pokažejo; čim bolj pa bo deklica prihajala v leta dozorelosti, tem bolj se bodo tudi pokazali nasledki te neumne mode. In žene in matere, bolehnne in slabokrvne, kakšen rod naj nam dajo?! Slaboten in bolehen, kakor so pač same! Že pred vojsko so po vseh državah poročali o »nazadovnanju« rojstev. Sedaj pa pride še moderna žena in mati na visokih petah in obeta, da bo še tisti rod slab in maloštevilni! Dekleta, žene in matere vsaj po kmetih bodite pametne in proč z vsem, kar vas dela grde in bolehnne! In med to štejemo tudi visoko peto!

K.s.

Razno.

Z Dr. Krekova kuharska gospodinjska šola pri uršulinkah v Ljubljani s pravico javnosti prične z rednim poukom v šolskem letu 1920/21 dne 29. t. m., v sredo. Notranje učenke morajo biti vse na zavodu že v torek, dne 28. t. m.; vnanje učence, to so one, ki bivajo v mestu in obiskujejo le šolo, pa imajo priti dne 29. t. m. ob četrtna 8. uro zjutraj v zavod. Šelenburgova ulica 1. Ko bi katera izmed vpisanih učenk ne mogla priti na tu določen dan, mora to takoj vže naprej naznaniti, sicer izgubi prostor, ki se potem odda drugim, katerim se je moral radi pomanjkanja prostora odkloniti vstop.

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ***

(Dalje.)

Kaj čuden mož je gospod Albert, pravi posebež, to vedo vsi patri, posebno odkar dela tu v samostanu duhovne vaje; če mu ni kaj všeč, zna biti sirov kakor koc. Sirota se pa tako joka... in od tako daleč prihaja.

»Bom še enkrat poskusil — jo je tolažil starec. »Se enkrat grem prosit. Možno, da vendar-le pride.«

Zopet je minulo nekaj časa, medtem ko je Štefana s sklenjenimi rokami prisluškujoč stala pred podobo, ki je visela na steni in je predstavljala Gospodovo mrtvo truplo v naročju njegove matere. Zopet so se bližali koraki.

Zopet je bil stari brat. Rekel je: »Nič ni. Ne pride. Rekel je, da povej patru gvardijan, kar ima na srcu. Pater gvardijan takoj pride.«

»Sai ne morem tuju povedati,« je tožila

Štefana. Moj Bog, taka bridkost, še sanjalo se ni, da se bo zato peljala v Linc, da kaj takega doživi. Štefana je po tihem jokala in je je sledila bratu, ki jo je peljal k porti. Zopet so se odprla vrata in iz samostanske klavzure je stopil precej visok, širokoplečat gospod, ki mu je temna, kodrasta brada segala skoraj do pasu.

»Kaj želiš?« jo je ne preveč prijazno vprašal pater gvardijan. Brat je ob gvardijanovem prihodu spoštljivo globoko povesil svojo sivo glavo.

Štefana je mirno ter zaupljivo rekla:

»Prečastiti gospod oče, lepo prosim, da bi prišel doli gospod pater Albert iz Lambaha, v zelo važni zadevi bi ga rada vprašala za svet, ker je bil moj izpovednik, vrhutega sem prišla od zelo daleč.«

Kapucinski gvardijan je odgovoril:

»Saj je že vendar dvakrat rekel, da ne pride.«

Štefana je svoj blede, objokani obraz dvignila proti strogemu patru gvardijanu in je na glas ter z vso močjo svojega srca vzkliknila:

»Potem ga v tretjič prosim, ne gre samo zame, gre tudi za druge! Prosim ga — njen srebrni glas je odmeval po mračnem hodniku, kakor se ptiček, ki ga preganja vihar, zateče k oknom trdosrčnih ljudi. »Mora priti! Saj je zadnjikrat, prav gotovo zadnjikrat.«

Ko je tako iskreno prosila, so se v klavzuri odprla vrata.

S hitrimi koraki je stopil ven visok, suh mož v črni meniški kuti. Štefana čuje glas, ki jo vprašuje tako častljivo, tako sveto, kakor bi govoril sam Zveličar:

»No sedaj, kaj pa ti je vendar.«

Poleg gvardijana je stal gospod Albert, neprijazen in mračen; kakor takrat v stolpu je raztegnil roko pred seboj in je nejevoljno vzkliknil:

»Kaj sem ti pisal? Pa si kljub temu prišla? — Moram reči, to je pa res pokerščina, človek se mora začuditi.«

»Prosim, prečastiti oče, odpustite to motenje,« se je obrnil proti gvardijanu, nato zopet proti Štefani: »Pojdi domov in beri, kaj sem ti pisal.«

»Saj sem že brala,« je rekla Štefana, na licih in na čelu so ji rdele rdeče rože od samega srca, da mora tu stati pred menihi in se jim vsiljevati, toda ne umakne se s portinega praga, sedaj velja, ne sme ji uiti, dokler ji ne razodene volje božje.

Rekla je: »Prečastiti gospod, saj bi ne bila prišla, pa sem morala. Poslušajte me samo trenutek. Gospod Albert, v veliki stiski sem in nujno potrebujem sveta, ki ga mi morete dati samo vi, iz srca vas prosim, samo en trenutek.«

»Saj je dosti duhovnikov doli pri vas, ni treba, da bi moral biti ravno jaz. Kaj boš počela, kadar bom bival v Italiji? Pojdi domov, meni rsi vse to!« je rekel strogi mož. Tedaj jo je obšel pogum, ki ga je imela ona bolna žena v evangeliu, ki se je dotaknila roba Jezusove obleke in je ozdravela, z nedolžno roko je segla v klavzuro ter je prišla za rožni verec svetega moža ter je vroče, iskreno prosila:

»Gospod Albert, za božjo voljo vas prosim, ne zavrzite me, uslišite me: Gospod Albert, sem li to od vas zaslužila? Gospod, spomnite se na takrat, ko sem k vam prišla, kljub temu, da me niste klicali, spomnite se na dar, ki sem ga vam takrat prinesla, in ne odrecite mi moje prošnje!«

»Tih!« je rekel Albert in je položil prst na usta. Sveta, iskrena prisrčnost čudovitega leteta ga je genila. Res, najdragocenejši dar mu je prinesla v kužni brlog, Telo Gospodovo. Res ne zasluži, da jo kakor psa podi od sebe. Preizkušnja pa je dobra; tudi zlato se očisti v ognju; toda ni božje, pretrdo izkušati, ni-li bil zopet pretrd z njo?

»Torej pridi,« je kratko rekel, »ter mi kratko povej, kaj imaš na srcu.«

Obrnil se je k gvardijanu:

»Prosim, častiti oče, nemudoma me pokličite, kadar bo čas oditi v Lambah.«

»Se bo zgodilo,« je odvrnil gvardijan. »Brat Sergij, odpi malo govornico.« Sedaj je Albert stopil iz klavzure, brat Sergij je stopil k malim vratom na desni ter jih je odprl, nato

se je vrnil nazaj v klavzuro in vrata porte so se zaprla za njim in za gvardijanom.

»Torej pridi semkaj noter,« je velel Albert in se je moral skloniti, ko je šel skozi nizka vrata. Z lahkim, tihim korakom mu je sledila Štefana.

Stala sta v mali sobici, zamreženo okno je gledalo na samostansko dvorišče. Na eni steni je visel velik črn križ, na drugi pa podoba spečega moža, iz čigar strani je rastle črevo z mnogimi glavami, mesto z listjem. Pri oknu je stala mizica s pisalnim orodjem in z dvema stoloma. Albert ni rekel Štefani, naj sede, kajti noče, da bi pogovor predolgo trajal.

K oknu naslonjen, s prekrižanimi rokami in s skoraj prezirljivim pogledom je vprašal: »Torej kaj imaš?«

Štefana je sklenila roke, kakor bi morala pod pečatom zakramenta izpovedati sveto skrivnost, in je svoje oči, ki so bile vsled prelitih solz danes še čistejše, večje in svetlejšje, uprla v njegov suhi meniški obraz ter je rekla:

»Lepo prosim, to je namreč tako... Prečastiti, vi me poznate in veste, da sem že izza otroških let sklenila, živeti samo za Jezusa in za nikogar drugega, tudi sem to Zveličarju povedala, ko sem šla k prvemu sv. obhajilu.«

»Vse to vem,« je kratko odvrnil menih in je nejevoljno s kazalcem udarjal ob okno. Saj vse to že davno ve, kaj neki ima, jo je pač mati zopet pregovarjala k možitvi, to je stara pesem. Skoraj nejevoljen je, da je prišel v govorilnico.

»Toda,« nadaljuje dete, »sedaj sem pa prišla v tako zagato, da ne vem ne naprej, ne nazaj. Zato sem vam prejšnji teden pisala, če smem priti.«

To je bilo tiho, rahlo očitavanje, s katerim je nehote zadela patra Alberta. Hitro je rekel Albert:

»Saj je pa tudi res, ne kaže letati za človekom. Toda, kaj je?« zasmehljivo je skremžil ustne. »Kje je tista zagata?« Te je li mati zopet mučila z učiteljem Lindnerjem in ti nisi vedela, kako bi prišla iz zagate, ter si prihitela v Linc; to je res prav uboga Štefka.«

Lahno je zamajala Štefka z glavo, njegovo zasmehovanje jo je ranilo.

»Res, bila sem uboga Štefka, toda ni šlo in ne gre več za Lindnerja, gre za stotnika Hendelna.«

Na mah se Albert od okna ves obrne proti deklici:

»Kako?« je vprašal. »O tem se sanja tvoji materi, se ji li meša?«

»Ne,« je rekla Štefka, »nič se ji ne sanja, prečastiti, žalibog je resnica, da je stotnik tako nor in da si je ravno mene vtepel v glavo.«

»Res?« se je norčeval Albert. »Res, hoče li res veliki luteran poročiti katoliško tercialko, in patricij, ki ima v lasti polovico mesta Štajer, jemlje za ženo kuhinjsko pomivalico, ki nima drugega, kakor zakrpano obleko in par raztrganih črevljev.«

»Raztrgani niso,« je odvrnila Štefana in je pogledala na popravljene črevlje. »Seveda, gospod pater, prav imate, tudi meni se je vse skupaj zdelo velika norost, tudi sem desetkrat povedala materi in patru Erteliju, da je bilo skupaj prazen nič! Gospod Albert, ni mi bilo lahko, poslušati vedno isto: da je pokorščina boljša kakor daritev, dan za dnem poslušati vse zglede vsch svetih zakonskih žena, pa da je zakon zakrament, devištvo pa ne, da zaničujem zakrament, če se nočem možiti. O, gospod, vse to sem morala prenašati in nihče mi ni pomagal.«

Visoko se je sklonila Albertova vspokorna postava. Njen zvesti, tožeči glas je vzbudil v njegovem srcu ono uro, ko se je s patrom Ertelijem pripravil za deviško dušo Štefanino. Jeli moral stari Ertelij na robu groba mučiti neversto Gospodovo, ki je nosila božje Telo? O, ti ubogo človeško meso, ki omahuješ med Bogom in svetom, te li celo v strogosti osiveli menih ne more zatajiti na robu groba? Albertovo srcu je kipele same nejevolje nad redovnim bratom, ki je na robu groba dal hudičev svet ubogemu, zapuščenemu detetu, toda premagal se je ter je mirno in umerjeno rekel:

»Praviš, da nisi nikogar imela? Li nisi imela Jezusa v Zakramentu? Kaj naj rečejo

tisti, ki nimajo Zakramenta? — Saj sem tudi jaz večkrat govoril o svetih zakonskih ženah, pa to ni nič motilo. Vedno si imela dar spoznanja, ko sem te vodil jaz; zakaj te je zapustil ta dar, ko je na moje mesto stopil pater Ertelij? Kar se pa tiče onega, da je zakon zakrament, devištvo pa ne — še više je zrastlek apostol pred očmi Štefane, ki je tiho, skoraj brez sape poslušala, svit nadnaravne luči mu je žarel okoli ostrizene glave.

»Teja ni rekel, ali pa si ga napačno umela; sveti očetje so na tridentinskem cerkvenem zboru tako-le rekli: Kdor trdi, da in zakonski stan prednost pred deviškim in samostanskim stanom, in da ni boljše in svetejše, ostati deviški in samski, kakor stopiti v zakonski stan, naj bo izobčen.«

Štefana je stala s sklenjenimi rokami pred njim kakor v cerkvi, kjer odmeva beseda božja. Kakor strela očisti megleno ozračje, tako so se vse bridkosti njene duše razblinile v nič pred plamenčo besedo tega božjega služabnika, in njeno srce je vse srečno pilo nove moči za duhovni boji.

Z nad srcem prekrižanimi rokami, z izrečimi, vanj uprtimi očmi je poslušala nadaljnjih božjih besedi o devištvu; toda gospod Albert je obrnil drugam pogovor in je vprašal:

»Rekla si, da se materi ni sanjalo o stotniku Hendelnu. Kako pa veš, da res na tak način nate misli, zdi se mi, da si nekoliko preveč domišljuješ, misliš li, da zato, ker te je odnesel s sramotnega odra? To bi bil morda storil tudi kdo drugi, če bi se bil on obotavljala.«

»Ne, ne zaradi tega, prečastiti,« je rekla deklica. »Prišel je k nam na dom.«

»Tako,« je Albert nagubančil temno čelo. »Kdaj in kolikokrat?«

»Okoli trikrat.«

»Tako, Kdaj pa?«

Pomisli! je: »Prvikrat mi je prinesel stvari od rablja,« stresla se je, »takrat smo pa le malo govorili, drugič je prišel, preden ste prečastiti šli v Pasavo... Mahoma je prekinita in je vprašala: »Kako je bilo v Pasavi, duhovni oče, kajne, so vas oprostili?«

»Da, oprostili so me, toda zame ne gre tudi če bi me bili pustili v verigah, bi hvale Boga. Kaj je na meni? Nič! — Toda, kaj vprašuješ po meni, bila sva pri drugem predmetu. Kaj je imel fant drugič pri vas opraviti? Pod kakšno pretvezo se je prikradel v hišo?«

»Ni se prikradel, čisto pošteno je prišel. Prišel si je pomerit vezeno.«

Oči svetega moža so bile v hipu polne globokega ognja, ki ji je svetil v obraz, in bi šel skozi malto in zid, kaj šele skozi meso in kožo.

»Si mu jo pomerila?«

»In si je dovolil nedopustnih stvari? Štefana, govori resnico.«

»Se nikdar se nisem lagala,« je odgovorila z otroško odkritosrčnostjo, »poljubil me je. Še globlje so se mu svetile oči, tako bo Bog gledal dušo na sodni dan. Toda v njenih očeh ne opazijo nikakega ognja, ne vidijo nobene sence skritega veselja na njenem čistem čelu.«

»In ti?« trpko prihaja z njegovih ustev.

»Rekla sem, da se to ne spodobi.«

Sedaj je vedel, da je bil ta poljub samo kapljica vode na razbeljeno železo. Blagor devici, ki je prestala izkušnjo. — Vprašal je dalje:

»In tretjič? Kako je prišel tretjič?«

»Takrat je zelo dolgo sedel v gostilni, prav nič mi ni bilo všeč,« je deklica zamajala z ramami, »Toda mati so hoteli, da ostanem, dokler ne gre, in on ni hotel iti ter je govoril in govoril, naj je bilo zaljubljeno ali ne, toda mati so rekli, da mislijo, da me je vtepel v glavo. Rekla sem jim, da si vendar ni vtepel v glavo tako preprostega dekleta, na katerem nič ni, pa mi niso hoteli verjeti.«

Albert se je roke v rokavch skrite držel ozrl na angelsko glavo in reče sam pri sebi, četudi ni nikdar pri deklicah iskal in opazoval lepote: »Pri Bogu, ni na njej nič! Roža je na vrtu, ki cvete, pa ne ve za to, blesti se v prekrasnih barvah, pa se ne zaveda.« Spomnil se je na ono slavno devico, ki si je porazela lase in si je lica drgnila s pekotim poprom, pa se ni nič popačila, temveč je vedno lepše cvetela, ker jo je ožarjala večna lepota božje ljubezni in prelepe krstne nedolžnosti, ki je ni nikdar izgubila. Štefka, moja ljuba deklica.

cvetlica Gospodova, ti Neža iz Štajra, tudi ti imaš krstno nedolžnost, odtod tvoja ljubkost, v katero bi se rad igral lutrovski fant.

Štefana je nadaljevala:

Nato je šel na Dunaj k cesarju in ga dolgo nisem videla ter sem Boga prosila, da naj več ne pride s svojimi prismođarijami, o koliko sem molila, prečastiti, toda mati in gospod Ertelij mi nista dala miru, toda o tem sem že pravila. — Danes pa se je stotnik vrnil iz Dunaja in je takoj k nam prišel.

Iz proste roke prodam 264 zdravih **smrek** lepih stoječih

blizu postaje Zgor. Duplje. Popraša se v Spod. Dupljah št. 23, sli pa pri posestnici **Mariji Arhar** v Zalogu, št. 29 pri Komendi.

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna iz-
vršitev in tovarne v Linu. Ustanov-
ljena l. 1867. — Došlo je ravnokar
večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“

Cen ki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Styria, Waffensrad.

Suhe gobe, fižol, laneno seme

kupuje tvrdka z deželnimi in gozdniimi pridelki
Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvelska cesta št. 8.

COSULICH-LINE Trst-Amerika

New-York—Buenos-Ayres—Rio di
Janeiro—Santos—Montevideo.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozni listov
za potnike z Slovenije edinoile pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Najboljša in
najcenejša le pri tvrdki

kolesa GOREC

LJUBLJANA

motorji
pnevmatika Gosposvelska c. 14
(Marije Terezije c. 14.)

Pozor, kmetovalci!

Naznanjam, da vzamem v delo vsako mno-
žino prediva, ter izdelam iz njega vseh vrst
vrvarske blago po najnižji ceni.

Anton Šinkovec, starejši, Kranj št. 12.

== KDOR HOČE ==

biti postrežen z dobrim in cenim manufakturnim
blagom, naj se obrne na trgovino „**Pri vanki**“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Sivalni stroji dospeli

predvojno blago za obrtno in rodbinsko rabo.
Istotam se dobi vse posamezne dele, igle, olje,
potrebščine za šivilje, čevljarje in krojače.

Josip Petelinc, Ljubljana
Sv. Petra nasip 7.

Učenec

za mizarstvo obrt se
tako sprejme pri mizarju
GOGALA na Bledu.

Naprodaj je krava

s prvim teletom. Cena po dogovoru pri po-
sestniku **VALENTINU BABNIK**, Gičca st. 9.
pri St. Vidu nad Ljubljano.

Trgovina

Marija Rogelj

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38.

priporoča svojo zalogo manufakturnega blaga,
štona, cajha, cvilha, porhanta, plavine, cefirja,
šifona, kravata, nogavic, pavole, hekligarna,
cvirna in drobnarije. Ker je blago ravnokar
došlo so cene nizke.

Znamenita nabožna knjiga z zlato vsebino.

Kratko navodilo za pravo pobožnost do Ma-
tere božje. Priredil dr. Zdešar. — Dobi se v Ju-
goslovanski knjigarni v Ljubljani in v vseh
knjigarnah. — Cena samo 9 K 60 v.

Dekle

k trem otrokom se sprejme najraje
z dežele. Pogoji: zdrava, krepka in
snažna ter veselje in ljubezen do
otrok. Plača po dogovoru. Pismene
ponud. na: Poštni predal 27, Ljublj.

Več gozdarskih voz

za prevoz lesa iz gozda kakor tudi

volovske vprege

kupi „**Impex**“ Ljubljana, Krekov t. 10.

Kupujem vedno in v vsaki množini po
najvišjih cenah:

Brinjevo olje, suhe gobe, fižol

in druge deželne pridelke. **Nudim najnižje:**

Kavo, olje, riž, sveče, moko,

vžigalice, pravo slivovko, rum

ter razno drugo blago.

M. RANT, Kranj.

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. s. o. j.

preje

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19.

daje

posojila proti vknjižbi na posestva, na po-
roštvo i. t. d. pod ugodnimi pogoji;

obrestuje

bran. vloge po 4%. Rezervni zakladi koncem
leta 1919 600.000 K. Jamstvena glavnica na de-
ležih koncem leta 1919 2.000.000 K. Stanje hra-
nilnih vlog nad 5.000.000 K.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

Miši - podgane stenicice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot
proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K,
za ščurke 10 K, posebne močne vrste 20 K, poseb-
no močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev
10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri
živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu
6 in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na ze-
lenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K,
mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1826

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen
zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago
pošne položnice.

Cisti dohodek Kranjske hranilnice je —
ne glede na to, kar se odkaže rezervnim za-
kladom — po pravih določen v pospeševanje
občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem.
— Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih
zneskov znaša K 8.761.118-97.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „**ZLATI LOPATI**“ preje
Hammerschmidt (Mühlisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Tvrdka Paternost & Remic, Ljubljana

naznanja vsem svojim cenjenim odjemalcem, zlasti v okrajih:
Vel. Lašče, Bloke, Cerknica, Loški polok, Lož in Prezid,
da je ustanovila v Vel. Laščah pod kolodvorom v prostorih
g. Alojzija Hočevarja svojo podružnico:

Zalogo in prodajo dež. pridelkov na debelo,

kjer bodo cenjeni odjemalci dobili vedno in po najnižji ceni
zlasti: **koruze, oves, moko** i. t. d. vsako množino nad 100 kg. —
Vreče je poslati oziroma prineseti seboj.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1890., št. 10.505, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1890., št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 5 zavojev Mastina stane K 30-50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12-50.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani
(Slovenija) zraven rotovža.

Laneno seme, suhe gobe in vse druge deželne pridejke kupuje vedno po najvišji ceni Franc Fogačnik v Ljubljani, Danajska cesta št. 35. 3463

ALOJZIJ VODNIK

Ljubljana, Kolodvorska ulica.

500 nagrobnih spomenkov vedno v zalogi, dalje 15 vrst marmorja za pohištvene oprave, rodbinske grobnice, mavzoleji, umetniški portreti iz marmorja, razna cerkvena dela, mlinjski kamni i. t. d. 3613

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4792

Agitirajte
za
„Domoljuba“

V vsako kmetško hišo „Domoljuba“!

Gospodarska banka v Ljubljani.**Vabilo na subskripcijo delnic druge emisije.**

Izredni občni zbor Gospodarske banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 9. julija 1920 je sklenil v smislu § 7 pravil na predlog upravnega sveta zvišbo delniške glavnice

od štirih milijonov na osem milijonov kron

z izdajo nadaljnih

10.000 (desettisoč) delnic po 400— kron

nominalne vrednosti. Obenem je občni zbor pooblastil upravni svet, da določi pogoje oddaje ter kurz novih delnic, katere se morajo vsekako polno v gotovini vplačati.

Na podlagi tega pooblastila je sklenil upravni svet razpisati subskripcijo te druge emisije pod sledečimi pogoji:

1. Druga emisija obsega 10.000 (desettisoč) delnic à 400— kron nominalne vrednosti.

2. Dosedanji delničarji imajo pravo prevzeti (optirati) na dve delnici prve emisije eno delnico druge emisije.

3. Kurz za optirane delnice znaša 450— kron, za neoptirane 520—. Poleg tega se mora plačati za vsako delnico znesek 30— kron kot prispevek k emisijskim stroškom.

4. Subskripcija se vrši pri blagajni Gospodarske banke v Ljubljani, Danajska cesta št. 38, I. nadstropje.

5. Subskripcija se začne 27. septembra 1920 in traja do vtečevši 18. oktobra 1920.

6. Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice in emisijske stroške takoj pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v obzir.

7. Dosedanji delničarji, ki hočejo pri subskripciji uveljaviti opcijsko pravico za delnice druge emisije, morajo pri prijavi predložiti potrdilo o dodelitvi delnic prve emisije.

8. Dodelitev delnic po končani subskripciji si pridržuje popolnoma upravni svet Gospodarske banke.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1920.

V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih pet delnic en glas.

9. Nove delnice so deležne dividende od 1. januarja 1921 ter so opremljene s kuponom za leto 1921.

10. Vsakemu subskribentu bo izdala Gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

11. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah časna potrdila o številu dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se sploh niso mogle dodeliti delnice ali pa ne v znesku svote vplačane ob subskripciji, se vrne 1. novembra 1920 tozadevni znesek oziroma prebitok.

12. Znesek vplačan za dodeljene delnice, bo Gospodarska banka obrestovala od 1. novembra do 31. decembra 1920 po 3%.

13. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi časnih potrdil o dodeljenih delnicah.

14. Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripada v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu.

Upravni svet Gospodarske banke v Ljubljani.